

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań kontrolnych w zakresie niektórych rynków rolnych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2212 oraz z 2018 r. poz. 650 i 664) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Zgodność informacji, o których mowa w ust. 1, ze stanem faktycznym zapewnia producent, który po raz pierwszy wprowadził do obrotu artykuł rolno-spożywczy.

4. Producenci są obowiązani posiadać informacje, o których mowa w ust. 1, na wszystkich etapach obrotu artykułem rolno-spożywczym w czasie posiadania tego artykułu rolno-spożywczego.”;

2) w art. 24 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) żądania okazywania dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz sporządzania z nich odpisów, kopii, notatek i wydruków, których zgodność z oryginałami potwierdza kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba przez niego upoważniona;”;

3) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. Kontrolowany ma obowiązek zapewnić upoważnionym pracownikom Inspekcji warunki niezbędne do sprawnego wykonywania obowiązków służbowych.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawę z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych, ustawę z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz ustawę z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw.

4) w art. 25 w ust. 2 w pkt 3 po wyrazach „rolno-spożywczych” dodaje się przecinek i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) przeprowadzić kontrolę jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, w tym ziemniaków, których jakość handlowa nie jest objęta zakresem regulacji przepisów Unii Europejskiej”;

5) po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:

„Art. 36a. 1. Nadzór nad wykonywaniem czynności przez rzeczoznawców sprawuje wojewódzki inspektor.

2. W ramach sprawowanego nadzoru wojewódzki inspektor przeprowadza kontrole działalności rzeczoznawców w miejscu wykonywania przez nich czynności.

3. Osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na zlecenie których rzeczoznawca wykonuje czynności, są obowiązane:

- 1) zapewnić wojewódzkiemu inspektorowi wstęp na teren oraz do obiektów i pomieszczeń, gdzie są wykonywane czynności rzeczoznawcy, oraz możliwość poruszania się na tym terenie oraz w tych obiektach i pomieszczeniach;
- 2) zapewnić wojewódzkiemu inspektorowi wstęp do środków transportu, w których są wykonywane czynności rzeczoznawcy, i możliwość przeprowadzania ich oględzin;
- 3) udzielać wojewódzkiemu inspektorowi pisemnych lub ustnych informacji związanych z czynnościami wykonywanymi przez rzeczoznawcę;
- 4) okazywać wojewódzkiemu inspektorowi dokumenty związane z czynnościami wykonywanymi przez rzeczoznawcę;
- 5) umożliwić wojewódzkiemu inspektorowi pobieranie nieodpłatnie próbek artykułów rolno-spożywczych do badań.

4. Do przeprowadzania kontroli działalności rzeczoznawców stosuje się odpowiednio przepisy art. 24–28.”;

6) w art. 37 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli w dotychczasowej działalności rzeczoznawcy nie stwierdzano istotnych uchybień, a podmiot zlecający czynności nie poniósł szkody, skreślenie z rejestru rzeczoznawców nie następuje.

4. W przypadku określonym w ust. 3, wojewódzki inspektor kieruje do rzeczoznawcy pisemne upomnienie, wskazując popełnione naruszenia oraz

zobowiązując rzeczoznawcę do podjęcia określonych działań naprawczych. W razie niewykonania tych działań naprawczych wojewódzki inspektor skreśla rzeczoznawcę z rejestru rzeczoznawców.”;

- 7) w art. 40a w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 7 ust. 3 lub 4, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 200 zł.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15:

- a) uchyla się ust. 1b,
b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Pracownik Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może także przeprowadzić kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, po okazaniu legitymacji służbowej oraz imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.”;

- 2) w art. 15a:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kontrolę zgodności w punkcie sprzedaży detalicznej konsumentowi końcowemu przeprowadza się w sposób określony w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1063 i 2056 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1338).”;

- b) w ust. 2 w pkt 1 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2017 r. poz. 1063 i 2056 oraz z 2018 r. poz. 650)”;

- 3) w art. 18 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Pracownik Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może także przeprowadzić kontrolę jakości handlowej owoców i warzyw po okazaniu legitymacji służbowej oraz imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.”;

4) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Przepisy karne i kary pieniężne”;

5) w art. 40:

- a) uchyla się ust. 4a,
- b) w ust. 4b uchyla się pkt 1,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, 4 i 4b, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”;

6) po art. 40 dodaje się art. 40a i art. 40b w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. Kto:

- 1) uniemożliwia wojewódzkiemu inspektorowi lub inspektorowi Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli jakości handlowej owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu lub kontroli składowania lub transportowania tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270), zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”, za rok poprzedzający rok nałożenia kary;
- 2) utrudnia wojewódzkiemu inspektorowi lub inspektorowi Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli jakości handlowej owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu lub kontroli składowania lub transportowania tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary;
- 3) wprowadza do obrotu owoce i warzywa nieodpowiadające wymaganiom jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł;
- 4) odmawia okazania wojewódzkiemu inspektorowi lub inspektorowi Inspekcji Handlowej dokumentów towarzyszących danej partii owoców i warzyw lub nie zamieszcza w tych dokumentach odpowiednich informacji wymaganych zgodnie

z art. 5 rozporządzenia nr 543/2011 lub zamieszcza w tych dokumentach informacje nieprawdziwe, podlega karze pieniężnej w wysokości do dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary.

2. Kto nie usunął nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w zakresie jakości handlowej owoców i warzyw w określonym terminie, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary.

3. Kto wprowadza ponownie do obrotu owoce i warzywa, wobec których zostało wydane orzeczenie o niezgodności, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia nr 543/2011, lub odnośnie do których nie podjęto środków wynikających z tego orzeczenia, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

4. Kto bez zgody wojewódzkiego inspektora zmienia sposób zabezpieczeń, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, dokonanych podczas kontroli prowadzonej w odniesieniu do owoców i warzyw albo je zdejmuje, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary.

5. Kto zmienia sposób zabezpieczeń, o których mowa w art. 26a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, dokonanych podczas kontroli prowadzonej w odniesieniu do owoców i warzyw albo je zdejmuje, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary.

6. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1–4, wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, który przeprowadził kontrolę, w wyniku której zostały stwierdzone przesłanki wymierzenia kary, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 – któremu uniemożliwiono lub utrudniono przeprowadzenie kontroli.

7. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 5, wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, który przeprowadził kontrolę, w wyniku której zostały stwierdzone przesłanki wymierzenia kary.

8. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1–5, wymierza się przy uwzględnieniu stopnia szkodliwości czynu, zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności dokonującego naruszenia i wielkości jego obrotów oraz przychodu w roku poprzedzającym rok nałożenia kary, a także wartości owoców i warzyw poddanych kontroli.

9. Przed ustaleniem wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej może żądać okazania dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, o których mowa w ust. 8, w szczególności dotyczących obrotów oraz przychodu w roku poprzedzającym rok nałożenia kary i wartości kontrolowanych owoców i warzyw.

10. W przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności dokonującego naruszenia, można odstąpić od wymierzania kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1–5.

11. O odstąpieniu, o którym mowa w ust. 10, rozstrzyga w drodze decyzji wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej właściwy do wymierzenia kary pieniężnej.

12. Termin zapłaty kary pieniężnej wynosi 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

13. Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa i są wpłacane na rachunek bankowy odpowiednio wojewódzkiego inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych albo wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej.

Art. 40b. Jeżeli naruszenie, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 lub ust. 3, wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia, o którym mowa w art. 58b ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1168 i ...) lub art. 25 ust. 1 pkt 3, 4 lub 5 lub ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1054 i ...), karę pieniężną wymierza się na podstawie przepisów niniejszej ustawy.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1168) po art. 58e dodaje się art. 58f w brzmieniu:

„Art. 58f. Jeżeli naruszenie, o którym mowa w art. 58b, dotyczy świeżych owoców i warzyw, których jakość handlowa jest objęta zakresem regulacji przepisów Unii Europejskiej, i naruszenie to wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 lub ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131 i ...) lub art. 25 ust. 1 pkt 3, 4 lub 5 lub ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1054 i ...), karę pieniężną wymierza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1054) po art. 26a dodaje się art. 26b w brzmieniu:

„Art. 26b. Jeżeli naruszenie, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3, 4 lub 5 lub ust. 2, dotyczy świeżych owoców i warzyw, których jakość handlowa jest objęta zakresem regulacji przepisów Unii Europejskiej, i naruszenie to wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 lub ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131 i ...) lub art. 58b ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1168 i ...), karę pieniężną wymierza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 48 w ust. 11 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2138 oraz z 2018 r. poz. 810), a przeprowadzenie tej kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu czynu zagrożonego administracyjną karą pieniężną lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia.”;
- 2) w art. 54 w ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

- „12) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, a przeprowadzenie tej kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu czynu zagrożonego administracyjną karą pieniężną lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia.”;
- 3) w art. 55 w ust. 2 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:
- „12) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, a przeprowadzenie tej kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu czynu zagrożonego administracyjną karą pieniężną lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia.”;
- 4) w art. 64 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Przepisów art. 48, art. 54 ust. 1 i art. 55 ust. 1 nie stosuje się do kontroli:
- 1) prowadzonej w toku postępowania wszczętego na wniosek przedsiębiorcy we własnej sprawie oraz kontroli prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, 1475 i 2433);
 - 2) występowania organizmów kwarantannowych i organizmów niekwarantannowych, do których stosuje się przepisy dotyczące organizmów kwarantannowych, oraz przestrzegania wymogów dotyczących wprowadzania lub przemieszczania roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w pkt 16 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) wprowadza lub przemieszcza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

 - a) rośliny, produkty roślinne lub przedmioty niespełniające wymagań, o których mowa w art. 17 ust. 1, lub
 - b) w ramach działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, ogrodnictwa, warzywnictwa lub leśnictwa rośliny, produkty roślinne lub przedmioty niespełniające

wymagań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4, lub – w przypadku ich wprowadzania lub przemieszczania z przeznaczeniem innym niż wyprowadzenie do innych państw członkowskich – o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3,”;”;

2) pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) art. 108 otrzymuje brzmienie:

„Art. 108. 1. Podmiot, który:

- 1) nie realizuje obowiązków określonych w decyzji wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 lub art. 10 ust. 2, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 5000 zł;
- 2) wyprowadzając z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich lub przemieszczając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do wyprowadzenia do innych państw członkowskich rośliny, produkty roślinne lub przedmioty, nie zaopatruje ich w dokumenty lub oznakowania inne niż określone w art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4, wymagane przy przemieszczaniu ich do innych państw członkowskich, podlega karze pieniężnej w wysokości od 2000 do 125 000 zł;
- 3) w ramach działalności innej niż działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, ogrodnictwa, warzywnictwa lub leśnictwa wprowadza lub przemieszcza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rośliny, produkty roślinne lub przedmioty niespełniające wymagań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4, lub – w przypadku ich wprowadzania lub przemieszczania z przeznaczeniem innym niż wyprowadzenie do innych państw członkowskich – o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 – podlega karze pieniężnej w wysokości od 2000 do 125 000 zł.

2. Karę pieniężną, o której mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1, określa, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu, o którym mowa w ust. 1;
- 2) ust. 1 pkt 2 lub 3, określa, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę

podmiotu, o którym mowa w ust. 1, albo – w przypadku braku miejsca zamieszkania albo siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – wojewódzki inspektor przeprowadzający kontrolę.

3. Kara pieniężna stanowi dochód budżetu państwa i jest uiszczana na rachunek właściwego wojewódzkiego inspektoratu w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja nakładająca karę pieniężną stała się ostateczna.

4. Kara pieniężna jest wymierzana przy uwzględnieniu stopnia szkodliwości czynu, zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności dokonującego naruszenia, a także w przypadku:

- 1) podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą – wielkości obrotów oraz przychodu dokonującego naruszenia w roku poprzedzającym rok nałożenia kary, a także wartości roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów poddanych kontroli, albo
- 2) osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej – warunków osobistych tej osoby.

5. Przed ustaleniem wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor może żądać okazania dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, o których mowa w ust. 4, w szczególności dotyczących obrotów oraz przychodu w roku poprzedzającym rok nałożenia kary i wartości roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów poddanych kontroli.””.

Art. 7. 1. Do postępowań, do których mają zastosowanie art. 7 ust. 3 i 4, art. 24 pkt 3, art. 24a i art. 25 ust. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do działalności osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców, o którym mowa w art. 35 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 8. Do czynów, o których mowa w art. 40 ust. 4a i ust. 4b pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 9. 1. Do postępowań, do których mają zastosowanie art. 48 ust. 11, art. 54 ust. 1 i art. 55 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do obliczania czasu kontroli, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5, stosuje się przepisy tej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 6, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

UZASADNIENIE

Wobec zgłaszanych przypadków nasilającego się procederu przepakowywania owoców i warzyw przywożonych z zagranicy i sprzedawania ich jako polskich, o których Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało poinformowane przez organizacje branżowe (m.in. Unię Warzywno-Ziemniaczaną i Stowarzyszenie Producentów Pomidorów i Ogórków pod Osłonami) i indywidualnych producentów, zostały zintensyfikowane kontrole urzędowe przeprowadzone przez służby kontrolne (GIS, PIORIN, GIJHARS, UOKiK) w zakresie bezpieczeństwa fitosanitarnego, jakości ziemniaków i warzyw sprowadzanych z UE i państw trzecich na rolno-spożywczych rynkach hurtowych i w punktach detalicznej sprzedaży konsumentowi końcowemu. Wyniki większości kontroli przeprowadzonych na wniosek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi były prawidłowe, w niektórych przypadkach stwierdzono jednak nieprawidłowości. Stwierdzone uchybienia dotyczyły m.in. braku informacji u sprzedawców umożliwiających identyfikację produktów, braku etykiet w języku polskim na opakowaniach warzyw oraz braku informacji dla konsumenta wskazujących kraj pochodzenia. Należy podkreślić, że służby Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych od dłuższego czasu zgłaszały problem możliwości przeprowadzenia kontroli zgodności owoców i warzyw z wymaganiami jakości handlowej na rynkach hurtowych i targowiskach, na podstawie upoważnienia do kontroli wystawianego zgodnie z ogólnymi zasadami wynikającymi z Prawa przedsiębiorców. W upoważnieniu do kontroli wystawianym przed kontrolą należy wskazać oznaczenie kontrolowanego, co często nie jest możliwe w odniesieniu do osób niezarejestrowanych jako przedsiębiorcy, działających w tzw. szarej strefie, lub rolników, którzy jako pierwsi wprowadzają do obrotu owoce i warzywa własnej produkcji. W związku z powyższym znaczna część owoców i warzyw wprowadzana do obrotu na kolejnych szczeblach łańcucha dystrybucyjnego nie jest poddawana kontroli, zatem nie jest możliwe ich prześledzenie i zidentyfikowanie ich pochodzenia. Ponadto w ocenie sektora kary nakładane na handlowców wprowadzających do obrotu owoce i warzywa niezgodnie z wymaganiami jakości handlowej, w szczególności dopuszczających się fałszowania informacji o państwie pochodzenia tych artykułów, są zbyt niskie. Kary te, nakładane na podstawie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, to grzywny w wysokości do 500 zł, podczas gdy kary nakładane za nieprawidłowości w odniesieniu do pozostałych artykułów

żywnościowych, wynikające z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, są dużo wyższe.

W związku z powyższym projekt przewiduje rozwiązania mające na celu wzmocnienie i usprawnienie działań służb kontrolnych w zakresie kontroli, wykorzystując aktualne doświadczenia związane z kontrolą świeżych owoców i warzyw (w tym ziemniaków).

Ponadto wprowadzane zmiany wynikają z potrzeby wzmocnienia nadzoru nad produkcją i obrotem na terytorium RP roślinami, produktami roślinnymi lub przedmiotami szczególnie podatnymi na porażenie przez organizmy kwarantannowe. Wprowadzenie odpowiednich do skali stwierdzanych nieprawidłowości sankcji oraz zapewnienie skutecznego nadzoru ma na celu poprawę bezpieczeństwa fitosanitarnego Polski, zabezpieczenie kraju przed rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych oraz poprawę konkurencyjności polskiej żywności pochodzenia roślinnego.

W art. 1 pkt 1 projektu poprzez dodanie ust. 3 do art. 7 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2212, z późn. zm.) wprowadza się wymóg zapewnienia przez producenta, który po raz pierwszy wprowadził do obrotu artykuł rolno-spożywczy informacji istotnych z punktu widzenia jakości handlowej. Wymóg ten dotyczy nazwy, pod którą artykuł rolno-spożywczy jest wprowadzany do obrotu, oraz innych danych umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego (w tym identyfikację jego pochodzenia) oraz odróżnienie go od innych artykułów rolno-spożywczych.) Przepisem art. 1 pkt 1 projektu dodaje się również ust. 4 do art. 7 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustanawiający obowiązek posiadania przez producentów (zdefiniowanych w art. 3 pkt 9 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych) ww. informacji na wszystkich etapach obrotu artykułem rolno-spożywczym w czasie posiadania przez danego producenta tego artykułu rolno-spożywczego. Należy zaznaczyć, że definicja „producenta” obejmuje nie tylko wytwórców czy importerów, ale także paczkujących oraz inne podmioty wprowadzające do obrotu żywność – na każdym etapie jej obrotu, w tym także sprzedawców detalicznych, por. art. 3 pkt 8 (definicja wprowadzania na rynek) i art. 16 (definicja etapów produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności) rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r.

ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.). W związku z tym ww. obowiązki dotyczące zapewnienia i dostarczenia informacji dotyczą wszystkich tych podmiotów na każdym etapie obrotu. Proponowane przepisy doprecyzowują obowiązujące obecnie wymagania art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego (...), zgodnie z którymi podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze są zobowiązane do utworzenia systemów i procedur identyfikacji innych przedsiębiorstw, którym dostarczyli swoje produkty. Systemy i procedury mają umożliwiać przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz. Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 skupia się na bezpieczeństwie żywności i wycofywaniu niebezpiecznej żywności z rynku, jednocześnie jednak wymagania z zakresu śledzenia, określone w art. 18, pomagają również zapewnić: uczciwy handel między podmiotami działającymi na rynku spożywczym oraz rzetelność informacji przekazywanych konsumentom pod względem potwierdzania informacji i oświadczeń podawanych w oznakowaniu przez przedsiębiorców. Wprowadzenie przepisu doprecyzującego konieczność identyfikacji wraz z przewidywaną karą za brak tej identyfikacji ma na celu zdyscyplinowanie wszystkich podmiotów do utworzenia systemu identyfikacji artykułów rolno-spożywczych będących w ich posiadaniu. Szczegółowe wymagania odnoszące się do oznakowania artykułów rolno-spożywczych zostały określone w przepisach art. 7, art. 9 i następnym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, str. 18, z późn. zm.), natomiast zasady odpowiedzialności za przekazywane informacje w przepisach art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Przykładowo przepis art. 8 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 stanowi, że: podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu,

jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego; podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu. Natomiast przepis art. 8 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 wskazuje, że: podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych, zaś art. 8 ust. 6 ww. rozporządzenia stanowi, że podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą przekazywanie informacji na temat żywności nieopakowanej, przeznaczonej do dostarczenia do konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego podmiotowi działającemu na rynku spożywczym otrzymującemu żywność, aby umożliwić, tam gdzie jest to wymagane, przekazywanie konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności. Zatem w przypadku, gdy artykuł rolno-spożywczy (np. ziemniaki, ryby, mięso wieprzowe itp.) byłby sprzedawany bez opakowania (np. „na wagę”) i zachodziłaby potrzeba oceny prawidłowości informacji dotyczącej np. pochodzenia danego artykułu rolno-spożywczego uwidocznionej konsumentom np. na wywieszce ze stanem faktycznym, kontrolujący dokona takiej weryfikacji właśnie w oparciu o dane niezbędne do identyfikacji tego artykułu posiadane przez producenta (będącego w tym przypadku sprzedawcą detalicznym) i dostarczone mu przez podmiot, który dokonywał obrotu tym artykułem na wcześniejszym etapie (np. przez dystrybutora – mieszczącego się również w zawartej w ustawie definicji „producenta”) od producenta, który po raz pierwszy wprowadzał ten artykuł do obrotu. Dodawane w art. 1 w pkt 1 projektu przepisy art. 7 ust. 3 i 4 w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wzmacniają i doprecyzowują obowiązujące uregulowania, co ma na celu zapewnienie właściwego oznakowania na podstawie posiadanych przez producentów dokumentów zapewnionych im przez producenta po raz pierwszy wprowadzającego dany artykuł do obrotu. Przepisy te umożliwią również służbom kontrolnym weryfikację prawdziwości podanego oznakowania na podstawie dostępnych u „producenta” informacji, a nie tylko jego oświadczenia. Przewidziano w projekcie karę pieniężną dla podmiotów, które nie wykonują obowiązków, o których mowa w dodawanych w art. 7 ust. 3 i 4, w wysokości

do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary, nie niższą jednak niż 200 zł.

W art. 1 w pkt 2 projektu proponuje się zmianę mającą na celu wyraźne wskazanie, że na potrzeby kontroli inspektor ma prawo żądać sporządzania kserokopii, odpisów i wydruków dokumentów związanych z przedmiotem kontroli. W obecnym brzmieniu przepisów inspektor może żądać jedynie sporządzania kserokopii dokumentów w języku obcym (art. 24 pkt 5 zmienianej ustawy). Szczegółowa dokumentacja kontroli ma istotne znaczenie dla dalszego przebiegu postępowania administracyjnego, rozpatrywania ewentualnych zastrzeżeń i umożliwia dokładną analizę każdego przypadku. Doprecyzowanie obecnego przepisu pozwoli na uniknięcie wątpliwości dotyczących współpracy kontrolowanego i kontrolującego.

W art. 1 w pkt 3 zaproponowano zmianę, której celem jest zapewnienie odpowiednich warunków pracy inspektorów umożliwiających im prowadzenie czynności w kontrolowanej jednostce. Warunki te określono jako niezbędne, tj. dające możliwość sprawnego wykonywania obowiązków służbowych w zakresie możliwości, jakie posiada podmiot kontrolowany. Przepis ten ma na celu uwzględnienie tych różnych możliwości, bowiem innymi warunkami dysponuje np. zakład dokonujący konfekcjonowania sera, spółdzielnia mleczarska, rolnik prowadzący działalność marginalną i lokalną czy rolnik zajmujący się rolniczym handlem detalicznym. Projektowany art. 24a dotyczy zapewnienia pracownikom Inspekcji warunków, jakimi dysponuje kontrolowany podmiot, a dzięki temu ma przyczyniać się do sprawnego przeprowadzenia przez kontrolera czynności, jakie, pełniąc swoje obowiązki służbowe i dokonując urzędowej kontroli, jest zobowiązany wykonać. W naszej opinii to przepis usprawniający kontrolę u przedsiębiorcy, ponieważ to ten podmiot zdecyduje, w jakich warunkach inspektor będzie wykonywał obowiązki służbowe, co biorąc pod uwagę dobrą wolę kontrolowanego przedsiębiorcy z założenia ma usprawnić kontrolę i jest działaniem na rzecz przedsiębiorcy. Należy mieć na uwadze, że w obecnym stanie prawnym brak jest przepisu, który wprost obligowałby kontrolowanego do zapewnienia kontrolującym warunków niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli.

W art. 1 w pkt 4 wprowadza się zmiany mające na celu umożliwienie wojewódzkim inspektorom jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeprowadzanie kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, w tym ziemniaków, nieobjętych

wymaganiami norm handlowych UE na podstawie imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie wzoru imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli przez pracowników Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Dz. U. poz. 541).

Obecnie wzór imiennego okresowego upoważnienia jest stosowany na etapie importu artykułów rolno-spożywczych. Stosowanie ww. upoważnienia na etapie obrotu ziemniakami oraz świeżymi owocami i warzywami nieobjętymi wymaganiami norm handlowych UE ujednolici sposób postępowania wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz przyspieszy i usprawni prowadzenie kontroli owoców i warzyw, w tym ziemniaków. Analogiczny przepis w odniesieniu do owoców i warzyw objętych wymaganiami norm UE został wprowadzony w art. 2 w zakresie zmiany do ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131).

Umożliwienie stosowania ww. upoważnienia w odniesieniu do kontroli na etapie obrotu krajowego świeżymi owocami i warzywami, w tym ziemniakami, ze względu na usprawnienie i przyspieszenie tej kontroli, która dotyczy w znacznej mierze artykułów wymagających szybkiego dostarczenia do sprzedaży konsumentom lub przetwórcom, leży w interesie samych kontrolowanych.

W art. 1 w pkt 5 wprowadza się zmiany mające na celu zapewnienie Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych możliwości sprawowania skutecznego nadzoru nad działalnością osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców. W tym celu ww. nadzór zostaje powierzony wojewódzkim inspektorom, którzy na zasadach określonych w ustawie będą prowadzili kontrole działalności rzeczoznawców. Zwiększenie nadzoru Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nad rzeczoznawcami pozwoli na weryfikację obiektywności rzeczoznawców zatrudnionych na przykład przez podmioty skupujące.

W art. 1 w pkt 6 zaproponowano zmianę pozwalającą na uniknięcie skreślenia z listy rzeczoznawców osób, które dopuściły się mało istotnych uchybień w wykonywanej działalności i nie spowodowały jednocześnie istotnych skutków dla podmiotu zlecającego. Jest to rozwiązanie analogiczne do przepisu art. 189e ustawy z dnia

14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.). Jednocześnie należy podkreślić, że sformułowanie „nie stwierdzono istotnych uchybień” stanowi tzw. „klauzulę generalną”, ponieważ trudno jest sprecyzować szczegółowy katalog istotnych uchybień, które stanowiłyby przyczynę skreślenia rzeczoznawcy z listy rzeczoznawców. Wskazać należy, że w obecnym stanie prawnym działalność rzeczoznawców jest sprawdzana jedynie w ramach kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców, na rzecz których świadczą oni usługi. Obowiązujące przepisy nie przewidują odrębnej kategorii kontroli działalności rzeczoznawców. Organy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych mają bardzo ograniczone możliwości nadzoru nad działalnością rzeczoznawców, a więc i ujawniane nieprawidłowości stanowią zapewne niewielką część tych, które w rzeczywistości mogą mieć miejsce. Ponadto waga ujawnianych dotychczas nieprawidłowości była niewielka, stąd też ograniczenie sankcji do utraty uprawnień do wykonywania zawodu w części przypadków polegających na drobnych uchybieniach jest zbyt dolegliwa.

Zmiana proponowana w art. 1 w pkt 7 projektu jest związana z koniecznością wprowadzenia kar w sytuacji, gdy producent nie przestrzega wymagań określonych w art. 7 ust. 1 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w odniesieniu do informacji, które muszą towarzyszyć artykułowi rolno-spożywczemu na każdym etapie obrotu, co umożliwia m.in. identyfikację tego artykułu. Dotyczyć to będzie również sytuacji, gdy w handlu detalicznym podmiot podaje przykładowo informację o kraju pochodzenia artykułu rolno-spożywczego, nie posiadając jednocześnie dokumentacji potwierdzającej, że podana do wiadomości konsumentów deklaracja jest zgodna ze stanem faktycznym. Odpowiedzialnym za dostarczanie prawidłowej informacji na temat żywności jest podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu dany środek spożywczy, a następnie kolejne podmioty mają obowiązek ich posiadania.

Podmiot ten musi zapewnić obecność i rzetelność przekazanych informacji na temat żywności.

Jeżeli podczas kontroli u producenta artykułu rolno-spożywczego zostaną stwierdzone nieprawidłowości w zakresie jakości handlowej (w tym w oznakowaniu produktu), to każdy podmiot niezależnie od tego, czy sam wprowadza produkt do obrotu, czy jedynie

wykonuje określone czynności na rzecz innego podmiotu, powinien ponieść odpowiedzialność w swoim zakresie.

W przepisach przejściowych przewidziano, że w odniesieniu do postępowań kontrolnych, do których będą miały zastosowanie art. 7 ust. 3 i 4, art. 24 pkt 3, art. 24a i art. 25 ust. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, bowiem w postępowaniach rozpoczętych i niezakończonych przed wejściem w życie projektowanej ustawy powinno się stosować przepisy ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w brzmieniu dotychczasowym, a nie projektowanym (zgodnie z zasadą „prawo nie działa wstecz”).

Ponadto w przepisach przejściowych przewidziano, że do działalności osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców, o którym mowa w art. 35 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, bowiem wprowadzone zmiany przewidują rozwiązania korzystniejsze dla rzeczoznawców.

Art. 2 projektowanej ustawy przewiduje zmiany w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131). Konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z potrzeby usprawnienia kontroli skuteczniejszego egzekwowania przestrzegania wymagań jakości handlowej świeżych owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu, w szczególności w odniesieniu do pochodzenia tych produktów.

Zasadniczą kwestią będącą przedmiotem niniejszej regulacji jest podwyższenie kar za popełniane przez handlowców naruszenia w zakresie jakości handlowej owoców i warzyw i ujednoczenie ich z karami mającymi zastosowanie za naruszenia popełniane w odniesieniu do innych artykułów rolno-spożywczych, przewidzianymi w ww. ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Przedmiotem regulacji jest także usprawnienie kontroli przeprowadzanych przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przez uwzględnienie w przepisach zmienianej ustawy możliwości posługiwania się imiennym okresowym upoważnieniem do przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Wymagania jakości handlowej i zasady przeprowadzania kontroli zgodności z normami jakości handlowej świeżych owoców i warzyw są uregulowane w przepisach Unii Europejskiej, tj. w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2011, z późn. zm.).

W ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu określono kompetencje organów kontrolnych właściwych do przeprowadzania kontroli zgodności owoców i warzyw z wymaganiami jakości handlowej. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych pełni funkcję organu kontrolnego na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu z wyjątkiem sprzedaży detalicznej konsumentowi końcowemu, gdzie kontrole przeprowadza wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Zmianie ulega dotychczasowa norma zawarta w art. 15 ust. 1b zmienianej ustawy, który obecnie stanowi, że kontrolę zgodności w punkcie detalicznej sprzedaży konsumentowi końcowemu przeprowadza się w sposób określony w załączniku V do rozporządzenia nr 543/2011, mając na uwadze, że wobec małych partii owoców i warzyw prowadzenie kontroli według tych samych reguł, jakie stosowane są do dużych partii, jest nieuzasadnione. W związku z tym przewiduje się, aby kontrola w punkcie detalicznej sprzedaży konsumentowi końcowemu odbywała się w sposób określony w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1063 i 2056 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1338). Jednocześnie przeniesiono regulację w tym zakresie z art. 15 do art. 15a, w którym wskazano kompetencje wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej.

W art. 2 w pkt 1 w lit. b projektu wprowadza się przepis umożliwiający przeprowadzanie kontroli jakości handlowej owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w ramach działań kryzysowych przewidzianych w przepisach Unii Europejskiej, na podstawie imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia

kontroli. Imienne okresowe upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera m.in. określenie zakresu przedmiotowego przeprowadzanej kontroli, a nie zawiera oznaczenia handlowca. Doświadczenie pokazuje, że w sytuacjach, gdy duże ilości owoców i warzyw mają być poddane kontroli w krótkim okresie czasu, np. podczas kontroli granicznych lub kontroli przeprowadzanych w ramach nadzwyczajnego, tymczasowego mechanizmu wsparcia, przyjętego w związku z rosyjskim embargiem, optymalnym rozwiązaniem, zarówno dla organów kontroli, jak i kontrolowanych podmiotów, jest posługiwanie się imiennym okresowym upoważnieniem. Owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży i przeznaczone na pasze dla zwierząt są ponadto poddawane pewnym czynnościom, np. rozdrobnieniu, w celu uniemożliwienia wprowadzania ich do obrotu. Kontrole takich czynności również mogłyby być przeprowadzane na podstawie imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Dlatego w art. 15 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu dodaje się ust. 3a, stanowiący, że pracownik Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może przeprowadzić kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, tj. kontrole spełniania wymagań jakości handlowej owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, a także czynności uniemożliwiających wprowadzanie ich do obrotu, na podstawie legitymacji służbowej oraz imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Kontrole jakości handlowej owoców i warzyw są przeprowadzane na podstawie planów selektywnych kontroli zgodności, opracowywanych przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W zależności od potrzeb, przeprowadzane są również kontrole doraźne i na wniosek. Do kontroli zgodności przeprowadzanych przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych stosuje się przepisy dotyczące postępowania kontrolnego określone w rozdziale 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Ponadto, do kontroli handlowców nieprowadzących działalności gospodarczej, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646). Jak wskazano wcześniej, w sytuacjach gdy duże ilości owoców i warzyw mają być poddane kontroli w krótkim okresie czasu lub gdy dane osobowe handlowców nieprowadzących

działalności gospodarczej nie są dostępne przed rozpoczęciem kontroli, dużym usprawnieniem będzie posłużenie się przez inspektora dokonującego kontroli imiennym okresowym upoważnieniem.

W związku z powyższym w art. 2 w pkt 3 projektu dodaje się w art. 18 zmienianej ustawy ust. 4, na podstawie którego pracownik Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może przeprowadzić kontrole zgodności po okazaniu legitymacji służbowej oraz imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

W art. 2 w pkt 4 zaproponowano zmianę tytułu rozdziału 6 zmienianej ustawy, dotyczącego przepisów karnych na „Przepisy karne i kary pieniężne”. Obecnie przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw niezgodnie z wymaganiami jakości handlowej, jak również za udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli przewidują karę grzywny. Natomiast ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przewiduje za tego typu naruszenia względem pozostałych artykułów rolno-spożywczych, w tym owoców i warzyw, których kwestie jakości handlowej nie są określone w przepisach UE, znacznie bardziej dotkliwe kary pieniężne. Niesymetryczność sankcji wynikająca z obecnie obowiązujących przepisów nie znajduje uzasadnienia. Ponadto przedstawiciele sektora owoców i warzyw zgłaszają do resortu rolnictwa nasilający się proceder przepakowywania przez handlowców owoców i warzyw przywożonych z innych państw Unii Europejskiej lub państw trzecich i sprzedawania ich jako polskich. Podawanie nieprawdziwej informacji o państwie pochodzenia skutkuje brakiem informacji o faktycznym pochodzeniu owoców i warzyw, co należy traktować jako naruszenie nie tylko jakości handlowej, ale również bezpieczeństwa żywności. Kary za naruszanie wymogów odnoszących się do bezpieczeństwa i jakości żywności powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. W sytuacjach braku informacji o państwie pochodzenia lub zafałszowania tej informacji kara grzywny, której maksymalna wysokość wynosi 500 zł, jest zdecydowanie za niska.

W związku z powyższym w art. 2 w pkt 5 w lit. a niniejszego projektu uchyla się ust. 4a w art. 40 zmienianej ustawy, przewidujący karę grzywny za wprowadzanie do obrotu

owoców i warzyw niezgodnie z wymaganiami w zakresie jakości handlowej, a w lit. b tej jednostki redakcyjnej uchyla się przepis odnoszący się do kary grzywny za udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu albo kontroli składowania lub transportowania tych artykułów, tj. ust. 4b pkt 1.

W art. 2 w pkt 5 w lit. c dostosowuje się przepis art. 40 ust. 5 zmienianej ustawy określający sprawy, w których orzekanie następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Będą to sprawy, o których mowa w ust. 1, 4 (nieodnoszące się do naruszeń z zakresu jakości handlowej owoców i warzyw) oraz w ust. 4b pkt 2. Zdecydowano, że kara grzywny, o której mowa w art. 40 ust. 4b pkt 2 zmienianej ustawy, nadal będzie stosowana za nieprzekazywanie wojewódzkiemu inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych informacji odnoszących się do prowadzenia działalności w zakresie obrotu owocami lub warzywami z racji niewielkiej wagi tego naruszenia, natomiast za nieprzestrzeganie wymagań jakości handlowej, w tym odnoszących się do znakowania oraz za utrudnianie lub uniemożliwianie przeprowadzenia kontroli będą stosowane znacznie wyższe kary pieniężne.

W art. 2 w pkt 6 projektu nowelizacji dodano w zmienianej ustawie nowe przepisy art. 40a i art. 40b, regulujące kwestie naliczania i egzekwowania kar pieniężnych w przypadkach niespełnienia wymagań jakości handlowej dla świeżych owoców i warzyw, w tym ziemniaków. Nowo wprowadzony art. 40a przewiduje szereg kar pieniężnych, wysokość których określono analogicznie do kar przewidzianych w art. 40a ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Zgodnie z ust. 1 pkt 1 art. 40a za uniemożliwianie wojewódzkiemu inspektorowi IJHARS lub wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej przeprowadzenia kontroli jakości handlowej owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu lub kontroli składowania lub transportowania tych artykułów, nakładana jest kara pieniężna w wysokości do dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający nałożenie kary. Zgodnie z ust. 1 pkt 2 art. 40a, kto utrudnia wojewódzkiemu inspektorowi JHARS lub wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli jakości handlowej owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu lub kontroli składowania lub transportowania tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający nałożenie kary.

W ust. 1 w pkt 3 art. 40a przewidziano karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw nieodpowiadających wymaganiom jakości handlowej, w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych produktów do obrotu. Sankcja ta dotyczy również nieprawidłowego znakowania państwem pochodzenia lub braku zamieszczenia informacji o państwie pochodzenia. Przewidziana w tym przepisie kara nie może być niższa niż 500 zł.

Ponadto wprowadzone zostały kary za brak informacji bądź nieprawdziwe informacje zawarte w dokumentach towarzyszących danej partii owoców lub warzyw, jak również za odmowę okazania takich dokumentów podczas kontroli. Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 543/2011, wymagane szczegółowe informacje powinny być umieszczone bezpośrednio na opakowaniu lub na trwale do niego przymocowanej etykiecie, a w przypadku towarów wysyłanych luzem – w dokumencie towarzyszącym lub dokumencie umieszczonym w widocznym miejscu. Zgodnie z ust. 4 ww. przepisu, faktury i dokumenty towarzyszące, z wyjątkiem rachunków przeznaczonych dla konsumentów, wskazują nazwę oraz państwo pochodzenia produktu oraz – w stosownych przypadkach – klasę, odmianę lub typ handlowy, o ile jest to przewidziane w szczegółowej normie handlowej, lub informują, że produkt jest przeznaczony do przetworzenia. Faktury i dokumenty towarzyszące umożliwiają weryfikację informacji zamieszczonych na opakowaniu. Informacje zawarte w dokumentach towarzyszących i umieszczone na opakowaniu, w szczególności odnoszące się do państwa pochodzenia, muszą być zgodne. Kontrola faktur i dokumentów towarzyszących pozwala na prześledzenie produktu w łańcuchu dystrybucyjnym. Owocom i warzywom wprowadzanym do obrotu na początkowym etapie łańcucha dystrybucyjnego, tj. sprzedanym przez producentów, mogą nie towarzyszyć faktury, jako że producenci rolni, jeśli nie prowadzą działalności gospodarczej, nie są zobowiązani do wystawiania faktur. Jednak osoba albo podmiot dokonujący skupu owoców i warzyw od producentów tych produktów powinni dysponować dokumentami towarzyszącymi, zawierającymi informacje wymagane zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 543/2011, np. dokumentami przyjęcia. Produktom przywożonym z zagranicy powinny towarzyszyć faktury VAT. Jednocześnie, na podstawie ww. dokumentów, każdy kolejny posiadacz owoców i warzyw, który zgodnie z ww. przepisami UE jest odpowiedzialny za zapewnienie ich zgodności z normami,

powinien móc zidentyfikować każdą osobę, która dostarczyła mu te produkty, co jest wymagane na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Kara pieniężna przewidziana w ust. 1 pkt 4 art. 40a nowelizowanej ustawy za odmowę okazania dokumentów towarzyszących lub niezamieszczenie w nich wymaganych informacji lub zamieszczenie informacji nieprawdziwych może wynieść do dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający nałożenie kary.

W art. 40a zmienianej ustawy zostały również wprowadzone dodatkowe kary pieniężne, dotyczące takich naruszeń jak: nieusunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli i wskazanych w zaleceniach pokontrolnych (albo w wystąpieniu pokontrolnym, zależnie od organu kontroli), ponowne wprowadzanie do obrotu partii owoców i warzyw, odnośnie do których wydano orzeczenie o niezgodności, niepodjęcie konkretnych czynności względem partii wynikających z tego orzeczenia, a także zmiana sposobu lub zdjęcie zabezpieczeń dokumentów lub przedmiotów bez zgody wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych albo wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości, w zależności od właściwości rzeczowej organów, wojewódzki inspektor IJHARS, na podstawie art. 30b ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. przekazuje pisemnie kontrolowanemu handlowcy zalecenia pokontrolne, a wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej na podstawie art. 33 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1063 i 2056 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1338) kieruje do handlowcy wystąpienie pokontrolne. W obu ww. dokumentach wzywa się handlowca do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w określonym terminie. Zasadne jest, aby za nieusunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w zakresie jakości handlowej owoców i warzyw w określonym terminie kara nakładana na handlowca była taka sama jak przewidziana w art. 40a ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych względem innych artykułów rolno-spożywczych. Stąd w art. 40a w ust. 2 nowelizowanej ustawy przewidziano karę pieniężną w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary za nieusunięcie nieprawidłowości określonych w zaleceniach pokontrolnych albo wystąpieniu pokontrolnym. W sytuacjach gdy nie jest możliwe natychmiastowe dostosowanie danej partii towaru do stanu zgodności z wymaganiami jakości handlowej, inspektor przekazuje pisemnie kontrolowanemu zalecenia pokontrolne, z których jasno wynika,

jakie nieprawidłowości stwierdzono, w jaki sposób je naprawić (usunąć) poprzez wskazanie konkretnych czynności i w jakim terminie ma to być dokonane. Kontrolowany powinien powiadomić organ inspekcji o wypełnieniu zaleceń, może się również liczyć z powtórnią kontrolą, której celem jest weryfikacja terminowego i prawidłowego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wzory zaleceń pokontrolnych lub wystąpienia pokontrolnego nie są określone w przepisach, lecz wynikają z wewnętrznych procedur i praktyki obu organów.

Ponadto stosownie do art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 543/2011, w przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonej kontroli, zostanie stwierdzone, że owoce i warzywa nie odpowiadają normom, organ kontrolny wystawia orzeczenie o niezgodności. Orzeczenie to, w inspekcji JHARS funkcjonuje jako Protokół niezgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw, natomiast w Inspekcji Handlowej stwierdzone podczas kontroli niezgodności umieszcza się w protokole z kontroli. Towary, w odniesieniu do których wystawiono orzeczenie o niezgodności, nie mogą być przemieszczane bez zezwolenia właściwego organu, a wydanie takiego zezwolenia może wymagać spełnienia warunków określonych przez organ. W orzeczeniu o niezgodności zamieszczane są informacje o przeznaczeniu kwestionowanej partii, które zgodnie z art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 543/2011 oraz zasadami przyjętymi przez organy kontrolne może dotyczyć: doprowadzenia owoców i warzyw do zgodności z wymaganiami jakości handlowej, w tym poprzez zmianę oznakowania, zmianę opakowania, presortowanie, przeklasyfikowanie, przeznaczenia do celów innych niż do bezpośredniej konsumpcji, np. na pasze, a także zakazu wprowadzania do obrotu. Dana partia może być wprowadzona do obrotu wyłącznie, gdy po doprowadzeniu jej do stanu zgodności zostanie poddana ponownej kontroli. Natomiast partie, które zostaną przeznaczone do przetwórstwa, na paszę lub do zniszczenia – nie mogą trafić do obrotu handlowego.

W związku z powyższym w art. 40a ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. wprowadzono karę pieniężną za ponowne wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw, wobec których zostało wydane orzeczenie o niezgodności, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia nr 543/2011 lub odnośnie do których nie podjęto środków wynikających z tego orzeczenia. Kara ta może wynieść, podobnie jak w ust. 1 pkt 3 – do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów do obrotu, nie mniej jednak niż 500 zł.

Ponadto w art. 40a ust. 4 zmienianej ustawy wprowadzono karę pieniężną za zmianę sposobu lub zdjęcie zabezpieczeń, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 i 3 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Powołane przepisy art. 27 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przewidują zabezpieczenie dokumentów i innych przedmiotów przez dokonanie takich czynności, jak oddanie ich na przechowanie jednostce kontrolowanej w oddzielnym i opieczętowanym schowku lub pomieszczeniu bądź opieczętowanie ich i oddanie za pokwitowaniem na przechowanie kierownikowi lub innemu pracownikowi jednostki kontrolowanej. Przepis art. 27 ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przewiduje zabezpieczenie artykułów rolno-spożywczych, również owoców i warzyw, przez oddanie ich pod nadzór kierownikowi lub innemu pracownikowi kontrolowanej jednostki z zakazem wprowadzania ich do obrotu. Przepis art. 27 ust. 3 ww. ustawy określa, że zabezpieczenie pomieszczeń następuje przez ich zamknięcie i opieczętowanie lub zaplombowanie. Zmiana sposobu zabezpieczeń albo ich zdjęcie wymaga pisemnej zgody wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Kto bez zgody tego organu zmienia sposób zabezpieczeń, o których mowa w ww. przepisach, dokonanych podczas kontroli prowadzonej w odniesieniu do owoców i warzyw albo je zdejmuje, powinien podlegać karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający nałożenie kary. Analogiczna kara będzie stosowana w przypadku zmiany lub zdjęcia zabezpieczeń, o których mowa w art. 26a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, dokonanych przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej. Zgodnie z tym przepisem, zabezpieczenie dowodów wykonuje się w odniesieniu do produktów, dokumentów, ewidencji, informacji, innych rzeczy i pomieszczeń poprzez opatrzenie plombami, pieczęciami lub innymi znakami urzędowymi lub oddanie ich na przechowanie w zabezpieczonych pomieszczeniach. Przepis art. 40a ust. 5 zmienianej ustawy określa, że kto zmienia sposób zabezpieczeń, o których mowa w ww. przepisach, dokonanych podczas kontroli prowadzonej w odniesieniu do owoców i warzyw albo je zdejmuje, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający nałożenie kary.

W art. 40a ust. 6 zmienianej ustawy określono, że kary pieniężne za naruszenia wymienione w art. 40a ust. 1–4 wymierza, w drodze decyzji administracyjnej,

wojewódzki inspektor IJHARS albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, który przeprowadził kontrolę, w wyniku której zostały stwierdzone przesłanki wymierzenia kary, albo któremu uniemożliwiono lub utrudniono przeprowadzenie kontroli.

Zgodnie z art. 40a ust. 7 karę pieniężną za naruszenie, o którym mowa w ust. 5, będzie wymierzał wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Sposób wymierzania kar, o których mowa powyżej, określono w art. 40a ust. 8 i 9 zmienianej ustawy. W art. 40a ust. 8 określono, że przy wymierzaniu kary pieniężnej uwzględnia się stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność dokonującego naruszenia oraz wartość owoców i warzyw poddanych kontroli. W związku z uwagami zgłoszonymi podczas konsultacji publicznych przez Unię Warzywno-Ziemniaczaną, a szczególnie wyrażoną obawą, że projektowane rozwiązanie nie zapewni polityki odstraszenia podmiotów dopuszczających się naruszeń m.in. z powodu daleko idącej uznaniowości inspektorów nakładających kary oraz możliwości odstąpienia od wymierzenia kary w pewnych sytuacjach, doprecyzowano powyższy przepis w taki sposób, że przy wymierzaniu kary bierze się także pod uwagę wielkość obrotów i przychodu podmiotu dokonującego naruszenia. O uwzględnienie tych przesłanek wnioskowali również Prezes UOKiK i Główny Inspektor JHARS. Wielkość obrotów i przychodu określające wielkość handlową danego handlowca są istotnymi czynnikami branżowymi pod uwagę przy wymierzaniu kar pieniężnych za naruszenia jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na podstawie przepisów ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Czynniki uwzględniane przy wymierzaniu kar za naruszenia w sektorze owoców i warzyw powinny być takie same. Art. 40a ust. 9 stanowi, że przed ustaleniem wysokości kary pieniężnej inspektorzy obu inspekcji mogą zażądać okazania dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności wyszczególnionych w ust. 8.

Przepis art. 40a ust. 10 wprowadza możliwość odstąpienia od wymierzania kar pieniężnych przewidzianych w ust. 1–5 tego artykułu w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności dokonującego naruszenia.

O odstąpieniu od wymierzenia kar pieniężnych rozstrzygają w drodze decyzji wojewódzcy inspektorzy obu inspekcji, właściwi do wymierzenia tych kar, co określono w art. 40a ust. 11.

W art. 40a ust. 12 wskazano 30-dniowy termin wymagany na uregulowanie kary pieniężnej, od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

Przepis art. 40a ust. 13 stanowi, że kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa i są wpłacane na rachunek bankowy odpowiednio wojewódzkiego inspektoratu IJHARS albo wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej.

Art. 40b dodany w art. 2 pkt 6 projektu nowelizacji ma na celu zapobieżenie kolizji przepisów prawnych regulujących kwestie nakładania sankcji za naruszenie przepisów odnoszących się do jakości handlowej i znakowania owoców i warzyw, znajdujących się w trzech różnych aktach prawnych, tj. w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym i ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 40b przewiduje się że, w przypadku wprowadzenia do obrotu lub ponownego wprowadzenia do obrotu owoców i warzyw, nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach lub deklarowanej, które będzie stanowiło naruszenie przepisów wszystkich trzech ww. ustaw regulujących produkcję i znakowanie i produktów żywnościowych, zastosowanie będą mieć przepisy ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu i to na ich podstawie zostanie wymierzona kara.

Jednocześnie konsekwencją powyższej zmiany jest konieczność wprowadzenia analogicznej regulacji w ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym oraz w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych.

W art. 3 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1168), polegające na dodaniu po art. 58e analogicznego zapisu w art. 58f, dotyczącego świeżych owoców i warzyw, których jakość handlowa jest objęta zakresem regulacji przepisów Unii Europejskiej. W myśl art. 58f, w przypadku naruszenia, które wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia we wszystkich trzech ww. ustawach, karę pieniężną wymierza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców

i warzyw oraz rynku chmielu, ponieważ na podstawie przepisów tej ustawy jest ona najbardziej dotkliwa.

W art. 4 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1054), polegające na dodaniu po art. 26a analogicznego zapisu w art. 26b, dotyczącego świeżych owoców i warzyw, których jakość handlowa jest objęta zakresem regulacji przepisów Unii Europejskiej. W myśl art. 26b, w przypadku naruszenia, które wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia we wszystkich trzech ww. ustawach, karę pieniężną wymierza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, ponieważ na podstawie przepisów tej ustawy jest ona najbardziej dotkliwa.

Równocześnie szczególnie istotne jest w kontekście zagrożeń fitosanitarnych skuteczne eliminowanie organizmów szkodliwych dla roślin, a zależy to w dużej mierze od szybkości podejmowania działań kontrolnych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa mających na celu ustalenie zasięgu ich występowania, identyfikację porażonych partii materiału roślinnego i dróg dystrybucji tych towarów. Opóźnienie tych działań może skutkować utratą możliwości zwalczania organizmów kwarantannowych – w przypadku szeregu z nich (wiroidy, wirusy, fitoplazmy, bakterie) brak jest bowiem możliwości zwalczania chemicznego i skuteczne ich wyniszczenie gwarantuje jedynie zniszczenie porażonych towarów. Opóźnienie działań kontrolnych powoduje zatem, że ich ujemne skutki będą dotyczyły większej liczby podmiotów. Natomiast późniejsza eliminacja organizmów kwarantannowych (grzybów, owadów, nicieni), jeżeli zadomowią się w środowisku, może być w praktyce niemożliwa do zrealizowania.

Zadomowienie się na terenie kraju nowych organizmów kwarantannowych może natomiast skutkować m.in.:

- 1) wzrostem kosztów produkcji określonych roślin w związku z koniecznością wykonywania dodatkowych zabiegów ochronnych;
- 2) ograniczeniami w dostępie do rynków innych państw UE lub państw trzecich, w których organizmy takie podlegają obowiązkowi zwalczania;
- 3) zwiększonym zużyciem chemicznych środków ochrony roślin, a co za tym idzie zwiększoną presją na środowisko i wzrostem ryzyka dla konsumenta;

- 4) nieodwracalnymi lub trudno odwracalnymi stratami w naturalnych drzewostanach lub innymi szkodami w naturalnych ekosystemach;
- 5) kosztami dla budżetu państwa i podmiotów (producentów rolnych, przedsiębiorców) związanymi z koniecznością podejmowania działań zwalczających i ograniczających rozprzestrzenianie się tych organizmów.

Aby móc w praktyce skutecznie eliminować czyny zagrożone administracyjną karą pieniężną, proponuje się także zmiany do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646) w zakresie przepisów:

- 1) w art. 48 ust. 11 poprzez dodanie pkt 12;
- 2) w art. 54 ust. 1 poprzez dodanie pkt 12;
- 3) w art. 55 ust. 2 poprzez dodanie pkt 12;
- 4) w art. 64 ust. 1.

Przepisy te pozwolą na skuteczne podejmowanie działań przez służby kontrolne w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez przedsiębiorcę wskazanych wyżej czynów. Wcześniejsze informowanie o zamiarze kontroli w przypadku posiadania przesłanek wskazujących na łamanie prawa pozwala bowiem na zatarcie dowodów.

W związku z powyższym proponuje się, aby kontrole wykonywane przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa w celu ustalenia występowania organizmów kwarantannowych oraz kontrole obrotu roślinami, produktami roślinnymi i innymi przedmiotami objętymi regulacjami tej ustawy (tj. stwarzającymi ryzyko rozprzestrzenienia się agrofagów kwarantannowych) były wyłączone z ograniczeń wynikających z art. 48, art. 54 ust. 1 i art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Pozwoli to na efektywne kontrole zdrowotności towarów importowanych z państw trzecich lub sprowadzanych z innych państw członkowskich UE, znajdujących się w obrocie handlowym.

Jednocześnie należy zauważyć, że kontrole prowadzone w wyniku wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia organizmu kwarantannowego, porażającego rośliny uprawne, nie są objęte wyłączeniami dla kontroli uzasadnionych bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska naturalnego. Rośliny uprawne są to bowiem najczęściej

rośliny niewystępujące w środowisku naturalnym, a środowisko agrocenoz jest istotnie zmienione w wyniku działalności człowieka w stosunku do stanu naturalnego.

Jednocześnie w celu zapewnienia kontroli zmienianych przepisów przewidziano, że postępowania kontrolne, do których będą miały zastosowanie art. 48 ust. 11, art. 54 ust. 1 i art. 55 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą prowadzone zgodnie z nowymi regulacjami.

W art. 6 zaproponowano zmiany do ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.). Ze względu na wprowadzenie pod obrady Senatu RP projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw (druk nr 869), w którym nowelizowane są te same przepisy, które proponuje się zmienić w celu osiągnięcia celów projektowanej ustawy, tj. zwiększenia efektywności kontroli w obrocie żywnością, aby zapewnić spójność obydwu procedowanych równolegle ustaw, zdecydowano, aby proponowane w projektowanej ustawie rozwiązania wprowadzić jako nowelizację ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw. Przemawia za tym *vacatio legis* przyjęta w tej ustawie – wejdzie ona w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Wprowadzane w przepisach ustawy o ochronie roślin zmiany wynikają z potrzeby wzmocnienia nadzoru nad produkcją i obrotem na terytorium RP roślinami, produktami roślinnymi lub przedmiotami szczególnie podatnymi na porażenie przez organizmy kwarantannowe. Zmiany te są powiązane ze zmianami przewidzianymi w art. 5 projektu ustawy dotyczący ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646). Wprowadzenie odpowiednich do skali stwierdzanych nieprawidłowości sankcji oraz zapewnienie skutecznego nadzoru ma na celu poprawę bezpieczeństwa fitosanitarnego Polski, zabezpieczenie kraju przed rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych oraz poprawę konkurencyjności polskiej żywności pochodzenia roślinnego.

W związku z tym w projekcie proponuje się modyfikację brzmienia art. 107 ust. 1 pkt 10 oraz art. 108 ustawy o ochronie roślin (poprzez zmianę pkt 16 lit. c oraz pkt 17 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw), w których przewiduje się wprowadzenie administracyjnej kary pieniężnej w przypadku:

- 1) niewykonania obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej wydanej przez wojewódzkiego inspektora na podstawie art. 8 ust. 1 w związku z wystąpieniem lub podejrzeniem wystąpienia organizmu kwarantannowego (rozwiązanie obecne już w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw);
- 2) wyprowadzania z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich UE lub przemieszczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do wyprowadzenia do innych państw członkowskich UE roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, jeżeli podmiot dokonujący tego wyprowadzania lub przemieszczania nie zaopatruje ich w dokumenty lub oznakowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 (inne niż paszporty roślin, świadectwa fitosanitarne oraz oznakowania wymagane przez państwa trzecie), wymagane przy przemieszczaniu ich do innych państw członkowskich UE (rozwiązanie częściowo obecne już w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw – proponuje się zwiększenie maksymalnego wymiaru sankcji karnej do 125 000 zł);
- 3) wprowadzania lub przemieszczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów niespełniających wymagań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4, a także art. 15 ust. 1 pkt 3 w przypadku kiedy rośliny, produkty roślinne lub przedmioty nie są wyprowadzane do innych państw członkowskich. Przepis dotyczył będzie podmiotów dokonujących obrotu takimi towarami, nie producentów rolnych. Ma on bowiem na celu zniechęcenie do celowego zafałszowywania pochodzenia nabywanych i sprzedawanych następnie towarów (rozwiązanie nowe – nieobecne w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw).

Obecne przepisy ustawy nie zawierają efektywnych mechanizmów przymuszania podmiotów do wykonania zobowiązań wynikających z wydanych decyzji administracyjnych. Na ogół nie jest także możliwe zastosowanie rozwiązań wynikających z przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, z późn. zm.), takich jak grzywna w celu przymuszenia lub wykonanie zastępcze – dotyczy to m.in. przypadków, w których podmiot w sposób niezgodny z decyzją wykorzystał (np. wprowadził do obrotu, wyprowadził do innego państwa członkowskiego UE) materiał roślinny uznany

za porażony lub prawdopodobnie porażony. W tym przypadku proponuje się, aby maksymalna wysokość kary pieniężnej wynosiła 5000 zł, czyli była zbliżona do dwukrotności tej kary wynikającej z dotychczasowych przepisów za brak wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Wprowadzenie kary pieniężnej w przypadku niespełnienia wymagań obowiązujących przy wyprawdaniu określonych roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów do innych państw członkowskich UE ma w szczególności na celu zapewnienie wywiązania się Polski ze zobowiązań wynikających z przyjętych przed akcesją do Unii Europejskiej ustaleń z Komisją Europejską i pozostałymi państwami członkowskimi UE, związanych z wysokim poziomem występowania w kraju bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus*, sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka (poziom porażenia bulw ziemniaka w Polsce, utrzymujący się obecnie na poziomie około 9% badanych partii jest około 10 razy wyższy od poziomu porażenia dla pozostałych państw członkowskich UE). Jak wyżej wskazano, zgodnie z tymi ustaleniami, w przypadku wysyłki ziemniaków z Polski do innych państw członkowskich UE muszą być spełnione dodatkowe wymagania fitosanitarne (dokumentem potwierdzającym spełnienie tych wymagań jest zaświadczenie wydawane przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa na podstawie art. 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* (Dz. U. z 2018 r. poz. 692)). Jednocześnie jednak, jak pokazuje dotychczasowa praktyka, mandat karny wydawany w razie naruszenia tych regulacji nie stanowi kary zniechęcającej do naruszania prawa – jego wysokość jest niewspółmiernie mała w porównaniu z wartością transportu bulw ziemniaka. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie kary pieniężnej w przypadku wywozu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich UE towarów niespełniających obowiązujących w takim przypadku wymagań, w wysokości do 125 000 zł. Kwota ta odpowiada szacunkowej dziesięciokrotnej wartości transportu samochodowego bulw ziemniaka i została skalkulowana przy założeniu, iż transport ten ma masę 24 t, a średnia cena tony ziemniaka późnego jadalnego to 522,7 zł (wg danych GUS za 2016 r. – materiał Skup i ceny produktów rolnych w 2016 r., udostępniony na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/skup-i-ceny-produktow-rolnych-w-2016-r-,7,13.html>).

Wprowadzenie kary pieniężnej w przypadku zafałszowywania pochodzenia towarów (roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów) szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarantannowe ma szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego kraju.

Warunkiem skuteczności działań mających na celu likwidację ognisk występowania organizmów kwarantannowych jest bowiem zapewnienie pełnej możliwości prześledzenia drogi obrotu takimi towarami. W takim przypadku, w razie stwierdzenia porażenia towarów znajdujących się w obrocie możliwe jest określenie miejsca ich produkcji i podjęcia w tym miejscu działań kwarantannowych, mających na celu eliminację organizmu kwarantannowego i zapobieżenie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się. W przypadku gdy w obrocie dochodzi do zafałszowania pochodzenia towarów, nie tylko nie jest możliwa identyfikacja źródła porażenia, ale wręcz istnieje ryzyko nałożenia obowiązków kwarantannowych na miejsce produkcji (gospodarstwo), w którym organizm taki nie występuje.

Proponowane kary mają więc na celu zniechęcanie do celowego fałszowania pochodzenia towarów.

Jednocześnie konsekwencją proponowanych zmian jest zmiana przepisu art. 107 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin – proponuje się, aby zwiększone sankcje karne nie dotyczyły producentów rolnych, sprzedających wyłącznie towary wyprodukowane we własnym gospodarstwie – w takim przypadku, nawet w razie błędów w ich oznakowaniu, możliwe jest bowiem określenie ich pochodzenia. Producent rolny kupujący towary i sprzedający je następnie jako wyprodukowane we własnym gospodarstwie, powinien być jednak traktowany jak podmiot dokonujący zafałszowania pochodzenia towarów w ramach działalności polegającej na obrocie, nie na produkcji.

Proponuje się, aby projektowana ustawa, zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523), weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Określony termin wejścia w życie projektowanej ustawy jest wystarczający do zapoznania się z nowymi przepisami przez ich adresatów, tym bardziej, że wprowadzane przepisami projektowanej ustawy rozwiązania są wynikiem postulatów branży producentów owoców i warzyw, donoszącej o coraz częstszych przypadkach

falszowania pochodzenia tych produktów sprzedawanych na terytorium RP i mają na celu jak najszybsze i jak najpełniejsze zabezpieczenie interesów polskich rolników, jak również konsumentów owoców i warzyw. Mając powyższe na względzie, należy uznać, że za takim terminem wejścia w życie projektowanej ustawy przemawia ważny interes państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy udostępnia się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Zmiana ustawy nie spowoduje wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, w tym na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy podlega wpisowi do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań kontrolnych w zakresie niektórych rynków rolnych</p> <p>Ministerstwo wiodące: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu <u>Rafał Romanowski</u> Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Jerzy Dąbrowski – Dyrektor Departamentu Rynków Rolnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 23 56, e-mail: jerzy.dabrowski@minrol.gov.pl 2) Krzysztof Kielak – Z-ca Dyrektora, Departament Hodowli i Ochrony Roślin w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 10 17, e-mail: krzysztof.kielak@minrol.gov.pl 3) Elwira Zdrodowska – Dyrektor Departamentu Promocji i Jakości Żywności w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel. 22 623 23 33, e-mail: elwira.zdrodowska@minrol.gov.pl 	<p>Data sporządzenia 13.07.2018 r.</p> <p>Źródło Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD 393</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku ze zgłaszanymi przypadkami nasilającego się procederu przepakowywania owoców i warzyw przywożonych z zagranicy i sprzedawania ich jako polskich, o których Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało poinformowane przez organizacje branżowe, zostały zintensyfikowane kontrole urzędowe przeprowadzone przez służby kontrolne (GIS, PIORIN, GIJHARS, UOKiK) w zakresie bezpieczeństwa fitosanitarnego, jakości ziemniaków i warzyw sprowadzanych z UE i państw trzecich na rolno-spożywczych rynkach hurtowych i w punktach detalicznej sprzedaży konsumentowi końcowemu.

W wyniku kontroli stwierdzono jednak nieprawidłowości. Stwierdzone uchybienia dotyczyły: m.in. braku informacji u sprzedawców umożliwiających identyfikację produktów, brak etykiet w języku polskim na opakowaniach warzyw oraz brak informacji dla klienta wskazujących kraj pochodzenia.

Projekt przewiduje rozwiązania mające na celu wzmocnienie i usprawnienie działań służb kontrolnych w zakresie kontroli, wykorzystując aktualne doświadczenia związane z kontrolą świeżych owoców i warzyw (w tym ziemniaków). Obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw niespełniających wymagań jakości handlowej określonych w przepisach Unii Europejskiej, w tym, w zakresie informowania o państwie pochodzenia, przewidują karę grzywny, w wysokości maksymalnie 500 zł. Taka sama kara jest stosowana za utrudnianie lub uniemożliwianie przeprowadzenia kontroli. Kary te postrzegane są jako niskie i nieskuteczne. Natomiast kary za podobne naruszenia odnoszące się do innych artykułów rolno-spożywczych oraz do produktów sektora owoców i warzyw, których jakość handlowa nie jest uregulowana przepisami UE (np. ziemniaki, dojrzałe banany), nakładane w drodze decyzji administracyjnej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, są dużo wyższe.

Kontrole zgodności owoców i warzyw z wymaganiami norm jakości handlowej na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu, z wyjątkiem sprzedaży w punkcie sprzedaży detalicznej konsumentowi końcowemu, przeprowadza pracownik Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych po okazaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Do wystawienia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych potrzebne są dane osobowe handlowca. W pewnych sytuacjach, gdy w krótkim okresie czasu należy poddać kontroli duże ilości owoców i warzyw lub gdy przed kontrolą nie są znane dane osobowe handlowca wprowadzającego do obrotu owoce i warzywa, np. na rynkach hurtowych, wojewódzki inspektor Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może mieć obiektywne trudności z wystawieniem stosownych upoważnień do przeprowadzenia kontroli, co przekłada się na liczbę możliwych do przeprowadzenia kontroli.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje zmiany w kilku ustawach mające na celu wzmocnienie kontroli w odniesieniu do identyfikacji oraz informacji przekazywanych konsumentom w oznakowaniu artykułów rolno-spożywczych, w tym owoców i warzyw świeżych oraz wyeliminowanie ww. nieuczciwych działań.

Proponowane zmiany dotyczą następujących ustaw:

- ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2212, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2018 r. poz. 1131),
- ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646),
- ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw.

W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zaproponowano wprowadzenie przepisu wskazującego na obowiązek posiadania przez każdy podmiot wprowadzający artykuły rolno-spożywcze do obrotu, informacji, które umożliwiają identyfikację tego artykułu i odróżnienie go od innych artykułów rolno-spożywczych. W przypadku niedopełnienia tego wymogu przewidziano stosowne kary. Zmiany dotyczą również wzmocnienia nadzoru nad działalnością osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców (próbobiorców i klasyfikatorów tusz zwierząt rzeźnych oraz owoców i warzyw), co pozwoli na skuteczną weryfikację obiektywności rzeczoznawców zatrudnionych na przykład przez podmioty skupujące.

W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zaproponowano również zmiany umożliwiające prowadzenie działań kontrolnych na podstawie okresowego imiennego upoważnienia, w przypadku kontroli świeżych owoców i warzyw nieobjętych wymaganiami unijnymi. Analogiczne rozwiązanie zostało zaproponowane w ustawie o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu w odniesieniu do warzyw i owoców objętych regulacjami unijnymi. W imiennym okresowym upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli określa się zakres przedmiotowy kontroli, nie jest natomiast konieczne wpisanie danych handlowca.

Zaproponowane rozwiązania usprawnią kontrole jakości handlowej wszystkich owoców i warzyw, pozwolą na szybkie i skuteczniejsze niż dotychczas przeprowadzenie kontroli tych artykułów również z uwagi na ich nietrwałość. Wykorzystanie imiennego okresowego upoważnienia przez inspektora Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych pozwoli na przeprowadzenie jednorazowo kontroli u wielu handlowców np. sprzedających owoce i warzywa na rynkach hurtowych, których dane nie mogły być znane inspektorowi przed przystąpieniem do kontroli.

Pozostałe zmiany proponowane w ustawie o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu dotyczące owoców i warzyw objętych regulacjami unijnymi mają m.in. na celu zastąpienie grzywny wyższymi karami pieniężnymi za nieprzestrzeganie wymagań jakości handlowej owoców i warzyw, w tym podawania informacji o pochodzeniu produktu.

Proponowane kary stosowane za owoce i warzywa niezgodne z wymaganiami unijnymi zostały ujednoczone z karami mającymi zastosowanie wobec innych artykułów rolno-spożywczych, wynikającymi z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Proponuje się także wprowadzenie dodatkowych kar – za nieokazanie dokumentów towarzyszących danej partii owoców lub warzyw (o których mowa w przepisach UE) lub niezamieszczenie w tych dokumentach wymaganych informacji albo podanie informacji nieprawdziwych oraz za ponowne wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw, wobec których zostało wydane orzeczenie o niezgodności warzyw i owoców z wymogami unijnymi.

Zakłada się, że handlowcy mając świadomość grożących im wysokich kar, będą bardziej przestrzegać wymagań jakości handlowej, w tym podawania zgodnej z prawdą informacji o pochodzeniu produktów.

Zakres zmian proponowanych w ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw, dotyczy wzmocnienia nadzoru nad produkcją i obrotem na terytorium RP roślin, produktów roślinnych lub produktów szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarantannowe oraz wprowadzenie odpowiednich do skali stwierdzanych nieprawidłowości sankcji karnych zapewniających skuteczność nadzoru, a w konsekwencji poprawę bezpieczeństwa fitosanitarnego Polski, zabezpieczenie kraju przed rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych, a w konsekwencji poprawę konkurencyjności polskiej żywności pochodzenia roślinnego.

Zmiany proponowane w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców to przede wszystkim umożliwienie skutecznego podejmowania właściwych działań w przypadku podejrzenia popełnienia czynu niedozwolonego, zagrożonego administracyjną karą pieniężną. Czyny zagrożone taką karą są to nierzadko czyny popełniane świadomie i regularnie, jednak trudne do wychwycenia w związku z koniecznością informowania o podjęciu kontroli z odpowiednim wyprzedzeniem.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każdy kraj wprowadza indywidualne rozwiązania prawne w oparciu o bazowe przepisy wspólnotowe z zakresu prawa żywnościowego. Rozwiązania dotyczące sankcji stosowane przez inne państwa są najczęściej przyjmowane w formie krajowych aktów prawnych przy uwzględnieniu liczby podmiotów zajmujących się obrotem żywności w danym kraju, ich wielkości i specyfiki działalności. Stosownie do wytycznych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG,

91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), którymi mają kierować się państwa członkowskie UE zastosowane kary mają być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Z przeprowadzonego rozeznania wynika, że np. na Węgrzech dla wszystkich artykułów rolno-spożywczych, w tym owoców i warzyw stosowane są jednakowe kary w wysokości:

- za nieprawidłowe znakowanie lub jego brak – trzykrotna wartość danej partii produktów (wg cen wynikających z towarzyszącej dokumentacji),
- za nieprawidłową jakość – dwukrotna wartość danej partii,
- jeżeli nie jest możliwe przesłanie danej partii na wszystkich etapach – trzykrotna wartość tej partii. Minimalna wysokość kary wynosi równowartość 50 euro.

W Wielkiej Brytanii kary wynoszą do 5000 GBP, a w praktyce ok. 1000 GBP za nieprawidłowości w zakresie jakości handlowej wszystkich produktów żywnościowych. W wyjątkowych sytuacjach, gdy dochodzi do śmierci lub poważnych uszkodzeń, stosowana jest kara więzienia.

W Szkocji karą jest zakaz wprowadzania do obrotu partii owoców lub warzyw, wobec których zostało wydane orzeczenie o niezgodności. W tej sytuacji handlowiec musi podjąć środki naprawcze i uzyskać Świadectwo zgodności w celu ponownego wprowadzenia takiej partii na rynek. Natomiast w sytuacji stwierdzenia wielokrotnych naruszeń przepisów, handlowiec jest podawany do sądu, po uprzednim pisemnym ostrzeżeniu. W wyniku rozprawy może zostać nałożona grzywna w wysokości 5000 GBP za każde wykroczenie.

W Słowacji, w zależności od ustaleń kontroli, kary za wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw niezgodnie z normami wynoszą od 310 do 15 550 euro.

W Niemczech kary sięgają 10 000 euro. W przypadku oszustwa handlowiec stawiany jest przed sądem.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rolnicy	około 1,41 mln gospodarstw rolnych	GUS – „Rocznik statystyczny rolnictwa 2017”	Bezpośrednie – 1) rolnicy, podobnie jak inne podmioty działające w sektorze spożywczym uczestniczące w obrocie artykułów rolno-spożywczych będą zobligowani do posiadania informacji niezbędnych do identyfikacji artykułu rolno-spożywczego, a wprowadzając go po raz pierwszy do obrotu także do zapewnienia zgodności tych informacji ze stanem faktycznym; 2) wprowadzenie proponowanych rozwiązań w zakresie przepisów ustawy o ochronie roślin, ograniczy do minimum ryzyko związane z niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się organizmów szkodliwych, przede wszystkim kwarantannowych, a więc potencjalnie uchroni rolników od strat wynikających z konieczności ich zwalczania; 3) oddziaływanie na producentów owoców i warzyw wskazano w pozycji „Handlowcy wprowadzający do obrotu owoce i warzywa, których

			jakość handlowa jest określona w przepisach UE”
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	1569 pracowników nadzoru w przeliczeniu na pełny etat	MANCP (Zintegrowany Wieloletni Plan Kontroli dla Polski na lata 2015–2019)	Bezpośrednie – poprawienie efektywności prowadzonych kontroli
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	549 pracowników nadzoru w przeliczeniu na pełny etat	MANCP (Zintegrowany Wieloletni Plan Kontroli dla Polski na lata 2015–2019)	Bezpośrednie – zwiększenie liczby kontrolowanych podmiotów, usprawnienie przeprowadzania kontroli i wydawanie decyzji nakładających kary pieniężne zamiast wystawiania mandatów karnych, w odniesieniu do naruszeń stwierdzanych wobec owoców i warzyw, których wymagania jakości wynikają z przepisów UE. Pośrednie – wzrost efektywności działań kontrolnych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Inspekcja Handlowa	277 pracowników nadzoru w przeliczeniu na pełny etat	MANCP (Zintegrowany Wieloletni Plan Kontroli dla Polski na lata 2015–2019)	Bezpośrednie – wydawanie decyzji nakładających kary pieniężne zamiast wystawiania mandatów karnych, w odniesieniu do naruszeń stwierdzanych wobec owoców i warzyw, których wymagania jakości wynikają z przepisów UE
Podmioty działające w sektorze spożywczym: W tym: Przedsiębiorcy reprezentujący sektor handlu i dystrybucji (sklepy spożywcze ogółem)	85 984 (w 2016 r.)	GUS	Wszystkie podmioty działające w sektorze spożywczym uczestniczące w obrocie będą zobligowane do posiadania informacji niezbędnych do identyfikacji artykułu rolno-spożywczego, celem przechowywania ich do czasu jego sprzedaży.
Podmioty produkujące artykuły spożywcze:	1413 (w 2016 r.)	Rocznik Statystyczny Przemysłu 2017 (GUS)	
Handlowcy wprowadzający do obrotu świeże owoce i warzywa, których jakość handlowa jest określona w przepisach UE	ok. 480 tys. producentów owoców i warzyw (z liczby 1,41 mln rolników podanej powyżej) ok. 3 tys. podmiotów zgłoszonych do Bazy danych o handlowcach, tj. handlowcy wprowadzający do obrotu powyżej 100 tys. kg owoców i warzyw rocznie i handlowcy, którzy byli poddani kontrolom, niezależnie od ilości owoców i warzyw wprowadzanych do	IERiGŻ GIJHARS	Bezpośrednie – 1) zwiększenie świadomości w zakresie wymagań jakości handlowej owoców i warzyw, w tym informowania o ich pochodzeniu u wszystkich handlowców, w tym producentów, którzy jako pierwsi wprowadzają swoje produkty do obrotu, m.in. na rynkach hurtowych; 2) zwiększenie przestrzegania zgodności owoców i warzyw z wymaganiami jakości handlowej w obliczu groźących wyższych niż dotychczas kar za stwierdzone naruszenia Pośrednie –

	obrotu Pozostali handlowcy nieobjęci Bazą danych o handlowcach – brak informacji nt. liczby		dzięki zwiększeniu efektywności przeprowadzanych kontroli owoców i warzyw na wszystkich etapach obrotu i wyeliminowaniu nieuczciwych praktyk w podawaniu informacji o pochodzeniu tych produktów, nastąpi poprawa konkurencyjności polskich produktów
konsumenci żywności	ludność kraju: 38 426 tys. (lipiec 2017 r.)	GUS	Bezpośrednie – Zwiększenie wiarygodności otrzymywanych informacji o danym artykule rolno-spożywczym, włączając świeże owoce i warzywa, w tym o kraju pochodzenia. Pośrednie – 1) zwiększenie ochrony interesów konsumentów przez ograniczenie praktyk mogących wprowadzać ich w błąd, co pozwoli na dokonywanie świadomego wyboru nabywanych artykułów; 2) dzięki efektywniejszemu nadzorowi produkty oferowane konsumentom będą lepszej jakości, ponieważ jeszcze bardziej ograniczone zostaną przypadki wprowadzania do obrotu towarów porażonych przez organizmy szkodliwe.
rzeczoznawcy	Wg stanu na dzień 31 maja 2018 r. – 3097	GIJHARS	Bezpośrednie – przepisy ustawy przyczynią się do wyeliminowania z grona rzeczoznawców osób nie pełniących należycie tej funkcji oraz ewentualnych błędów popełnianych przez rzeczoznawców wynikających np. z rutyny postępowania.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy w ramach konsultacji publicznych został skonsultowany m.in. z następującymi organizacjami społeczno-zawodowymi i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym projektowanymi zmianami, tj.:

- 1) Stowarzyszeniem „Polska Federacja Producentów Żywności”;
- 2) Polską Organizacją Handlu i Dystrybucji;
- 3) Polską Izbą Biznesu Żywnościowego;
- 4) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 5) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 6) Federacją Związków Producentów Rolnych;
- 7) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”;
- 8) NSZZ RI “Solidarność”;
- 9) Związkiem Zawodowym Rolnictwa “Samoobrona”;
- 10) Krajową Radą Izb Rolniczych;
- 11) Zarządem Głównym Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa RP;
- 12) Forum Związków Zawodowych;

- 13) Federacją Konsumentów;
- 14) Stowarzyszeniem Konsumentów Polskich;
- 15) Federacją Gospodarki Żywnościowej RP;
- 16) NSZZ "Solidarność";
- 17) Związkiem Pracodawców Business Centre Club;
- 18) Krajową Izbą Gospodarczą;
- 19) Naczelną Radą Zrzeszeń Handlu i Usług;
- 20) Polską Izbą Handlu;
- 21) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Kupców i Drobnej Wytwórczości;
- 22) Federacją Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 23) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 24) Krajową Radą Spółdzielczą;
- 25) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 26) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 27) Konfederacją Lewiatan;
- 28) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 29) Związkiem Rzemiosła Polskiego;
- 30) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 31) Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY” Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
- 32) Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza;
- 33) Radą Dialogu Społecznego w Rolnictwie;
- 34) Federacją Przedsiębiorców Polskich;
- 35) Unią Warzywno-Ziemniaczaną;
- 36) Stowarzyszeniem Krajowa Unia Producentów Soków;
- 37) Krajowym Stowarzyszeniem Przetwórców Owoców i Warzyw;
- 38) Krajowym Związkiem Grup Producentów Owoców i Warzyw;
- 39) Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza;
- 40) Krajowym Związkiem Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw;
- 41) Polskim Związkiem Ogrodniczym;
- 42) Stowarzyszeniem Grup Wielkopolskich;
- 43) Stowarzyszeniem Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”;
- 44) Stowarzyszeniem Producentów Owoców i Warzyw ‘CUIAVIA’;
- 45) Stowarzyszeniem Producentów Pomidorów i Ogórków pod Osłonami;
- 46) Towarzystwem Rozwoju Sadów Karłowych;
- 47) Związkiem Sadowników RP;
- 48) Radą Dialogu Społecznego;
- 49) Radą ds. Rolnictwa Ekologicznego.

Projekt ustawy z uwagi na zakres wprowadzanych zmian wynikających z bieżącej kontroli i sygnałów napływających od przedstawicieli organizacji rolniczych nie wymagał przeprowadzenia prekonsultacji.

Termin rozpoczęcia konsultacji projektu ustawy przewidziano w maju 2018 r.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>W odniesieniu do zmian proponowanych niniejszą ustawą do ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – zakres kontroli jakości handlowej w stosunku do obecnie prowadzonego nadzoru sprawowanego przez IJHARS i IH nie zwiększy się. Wprowadzenie dzięki możliwości wykorzystania imiennego okresowego upoważnienia przez inspektorów JHARS zwiększy się liczba kontrolowanych podmiotów, ale nie zwiększy się liczba kontroli przeprowadzanych w skali roku. Nie ma więc potrzeby zatrudniania dodatkowych pracowników ani zwiększenia wydatków.</p> <p>Odnosnie do zmian dotyczących rzeczoznawców – zwiększenie nadzoru nad tymi podmiotami, nie wpłynie zasadniczo na dotychczasowe działania WIJHARS, które, prowadząc np. nadzór w zakresie klasyfikacji owoców i warzyw czy tusz zwierząt rzeźnych, pośrednio oceniały pracę rzeczoznawców na podstawie oceny prawidłowości klasyfikacji. Po przyjęciu proponowanej zmiany art. 1 pkt 5 projektu ustawy, inspektor przykładowo weryfikujący prawidłowość przeprowadzonej klasyfikacji będzie w dalszym ciągu w ten sam sposób dodatkowo monitorować czynności wykonywane przez rzeczoznawców. W związku z powyższym nie przewiduje się dodatkowego budżetu na działalność IJHARS w tym zakresie.</p> <p>Podobnie w przypadku inspekcji PIORiN, liczba kontroli powinna zostać utrzymana na tym samym poziomie, natomiast każda z tych kontroli ze względu na wprowadzane regulacje powinna być bardziej efektywna zarówno w kontekście potencjalnie stwierdzanych uchybień, jak i obciążeń administracyjnych. W związku z prowadzonymi kontrolami może nastąpić wzrost dochodów budżetu państwa, jednak jego skala jest trudna do oszacowania, ponieważ związana jest ze stwierdzanymi nieprawidłowościami. Upowszechnienie informacji o zmianie zasad prowadzenia kontroli przez PIORiN prawdopodobnie wpłynie na spadek wykrywanych nieprawidłowości, więc do przeprowadzenia szacunków nie można użyć liczby nieprawidłowości dotychczas notowanych.</p> <p>Wejście w życie projektowanych zmian w ustawie o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu nie będzie miało wpływu na wydatki sektora finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. Zakłada się ewentualnie nieznaczny wpływ środków pieniężnych do budżetu państwa w związku z zastąpieniem kary grzywny wyższymi karami pieniężnymi. Jednocześnie zakłada się, że handlowcy, mając świadomość grożących im wysokich kar, będą bardziej przestrzegać zgodności wprowadzanych do obrotu owoców i warzyw z wymaganiami jakości handlowej. Celem regulacji jest bowiem bardziej skuteczne egzekwowanie przestrzegania wymagań jakości handlowej.</p> <p>Zgodnie z szacunkami podanymi przez UOKiK nadzorujący Inspekcję Handlową, wpływy do budżetu państwa mogą wynieść 19 tys. zł, na podstawie liczby wniosków do sądów o ukaranie skierowanych w 2017 r. w związku z niewłaściwą jakością owoców i warzyw oraz minimalnej wysokości projektowanych sankcji. Dane GIJHARS, w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych w latach 2015–2017 i przy założeniu, że minimalna kara pieniężna wyniesie 500 zł, zakładają wpływ do budżetu państwa na poziomie ok. 280 tys. zł.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wzmocnienie wewnętrznej kontroli prawidłowości informacji zamieszczanych w oznakowaniu artykułów rolno-spożywczych						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wzmocnienie wewnętrznej kontroli prawidłowości informacji zamieszczanych w oznakowaniu artykułów rolno-spożywczych						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	brak						
	rynek pracy	0						

Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Stworzenie konsumentom możliwości zakupu artykułów rolno-spożywczych, których prawidłowość oznakowania zostanie wzmocniona i lepiej weryfikowalna w szczególności odnośnie do danych identyfikujących te artykuły, w tym w odniesieniu do kraju pochodzenia.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W obszarze zmian proponowanych niniejszą ustawą do ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wskazano brak skutków pieniężnych dla poszczególnych podmiotów ze względu na fakt, że już przy obecnym stanie prawnym, w ramach obowiązków wskazanych w przepisach rozporządzeń UE (w tym przede wszystkim art. 18 <i>rozporządzenia (WE) nr 178/2002 PE i Rady ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz art. 8 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...)</i>) – powinny one posiadać odpowiednie systemy i procedury umożliwiające identyfikację zarówno odbiorcy jak i dostawcy artykułów rolno-spożywczych. Ponieważ zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 1 projektu i w jej konsekwencji przepis karny proponowany w art. 1 pkt 7 projektowanej ustawy jest jedynie doprecyzowaniem już istniejących ww. wymagań w zakresie identyfikacji. Wydaje się, że kary takie powinny być w tym zakresie sporadyczne, dyscyplinujące jedynie niezorientowane w przepisach prawnych podmioty. W związku z tym zmiany proponowane w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych nie będą miały istotnego wpływu na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość, w tym sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw oraz ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – <i>Prawo przedsiębiorców</i> będzie pozytywnie wpływało na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość, w tym sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, ponieważ posłuży ograniczeniu nieuczciwej konkurencji.</p> <p>Założeniem wprowadzenia zmian w zakresie regulacji jakości handlowej owoców i warzyw jest wyeliminowanie nieuczciwych praktyk przepakowywania produktów sprowadzanych zza granicy i sprzedawania ich jako polskich. Wymagania jakości handlowej owoców i warzyw, w tym obowiązkowe wskazywanie państwa pochodzenia, są określone w przepisach UE i obowiązują od wielu lat. Przyjęcie ustawy, przez umożliwienie inspektorom korzystania z imiennego okresowego upoważnienia poprawi efektywność kontroli, a zwiększenie kar ma na celu zdyscyplinowanie wszystkich handlowców, tj. zgodnie z definicją handlowca wynikającą z przepisów UE, wszystkie osoby fizyczne i prawne wprowadzające te produkty do obrotu, w tym producentów, mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, jak i duże sieci handlowe, importerów i eksporterów.</p> <p>Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p>	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwrotnej tabeli zgodności).

nie
 tak
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa podmioty prowadzące działalność w ramach obrotu artykułami rolno-spożywczymi są zobowiązane do utworzenia systemów i procedur identyfikacji innych przedsiębiorstw, którym dostarczyli swoje produkty. Zatem obowiązek posiadania informacji niezbędnych do identyfikacji artykułu rolno-spożywczego na każdym etapie obrotu wynika z przepisów prawnych. W zmianie przepisów ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych doprecyzowano jedynie, że informacje te muszą towarzyszyć artykułowi rolno-spożywczego do chwili jego zbycia. Umożliwi to służbom kontrolnym np. weryfikowanie prawidłowości

informacji podawanej w sklepach do wiadomości konsumenta.

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: rolnicy

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 6, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt ustawy zmienia obecnie obowiązujące ustawy. Nie wymaga odrębnej ewaluacji ze względu na zakres wprowadzonych rozwiązań.

Ocena wpływu niniejszej regulacji będzie dokonana po upływie 5 lat następujących po wprowadzeniu nowych przepisów. Miernikiem ewaluacji zmian w zakresie zwiększenia kar za nieprzestrzeganie wymagań jakości handlowej świeżych owoców i warzyw będzie wskaźnik liczby partii owoców i warzyw zakwestionowanych do skontrolowanych ogółem, w szczególności w zakresie nieprawidłowości dot. znakowania państwem pochodzenia oraz posiadanej dokumentacji towarzyszącej.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Raport

konsultacji publicznych (§ 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania:

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania przez następujące organizacje: Augustowsko – Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, EKOŁAN – Kujawsko – Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych, Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federację Gospodarki Żywnościowej RP, Federację Konsumentów, Federację Przedsiębiorców Polskich, Federację Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federację Związków Producentów Rolnych, Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego, Forum Związków Zawodowych, Fundację Greenpeace Polska, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego – Zakład Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego – Krajową Radę Klasyfikacji Tusz Zwierząt Rzeźnych, Instytut Gospodarki Rolnej, Konfederację Lewiatan, Krajową Federację Hodowców Drobiu i Producentów Jaj, Krajową Federację Producentów Zbóż, Krajową Izbę Gospodarczą, Krajową Izbę Gospodarczą Przemysłu Spożywczego i Opakowań, Krajową Izbę Producentów Drobiu i Pasz, Krajową Radę Drobiarstwa – Izbę Gospodarczą, Krajową Radę Izb Rolniczych, Krajową Radę Spółdzielczą, Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy, Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw, Krajową Izbę Gospodarczą „Przemysł Rozlewniczy”, Krajowy Sekretariat Przemysłu Spożywczego NSZZ „Solidarność”, Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izbę Gospodarczą, Krajowy Związek Pracodawców – Producentów Trzody Chlewnej, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowy Związek Rolników, Kólek i Organizacji Rolniczych, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny, Krajowy Związek Stowarzyszeń Producentów Ziemniaków Skrobiowych w Polsce, Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw, Naczelną Radę Zrzeszeń Handlu i Usług, Naczelną Radę Zrzeszeń Handlu i Usług - Organizację Samorządu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”, NSZZ “Solidarność”, NSZZ RI “Solidarność”, Ogólnopolski Związek Producentów Drobiu POLDRÓB, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych - BRANŻA V: „Przemysł Spożywczy, Rolnictwo

i Turystyka”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kupców i Drobnej Wytwórczości, Podlaski Związek Hodowców Trzody Chlewnej, Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej, Podlaskie Zrzeszenie Producentów Trzody Chlewnej, POLBISCO Stowarzyszenie Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych, Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka, „Polską Federację Producentów Żywności” Związek Pracodawców, Polską Grupę Producentów Skrobi Ziemniaczanej i Modyfikatorów, Polską Izbę Biznesu Żywnościowego, Polską Izbę Gospodarczą Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Polską Izbę Handlu, Polską Izbę Makaronu, Polską Izbę Mleka, Polską Izbę Technologii i Wyrobów Naturalnych, Polską Organizację Handlu i Dystrybucji, Polską Radę Winiarstwa, Polski Karp Sp. z o.o. – Organizację Producentów, Polski Klub Ekologiczny, Polski Klub Ekologiczny - Koło Miejskie w Gliwicach, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Polski Związek Ogrodniczy, Polski Związek Owczarski, Polski Związek Plantatorów Chmielu, Polski Związek Rolników Ekologicznych, Polski Związek Zawodowy Rolników, Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju, Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb, Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”, Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych, Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego, Polskie Zrzeszenie Producentów Octu, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Dialogu Społecznego, Radę Dialogu Społecznego w Rolnictwie, Radę ds. Rolnictwa Ekologicznego, „Rolnika Ekologicznego”, Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Spółdzielnię Polskie Grupy Mleczne, Spółdzielnię Producentów Mleka Krowiego „Karniewo”, Stowarzyszenie „EkoLubelszczyzna”, Stowarzyszenie „Polska Ekologia”, Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych "Truskawka", Stowarzyszenie Grupy Wielkopolskie, Stowarzyszenie Konsumentów Polskich, Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Rolno-Spożywczego, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa, Stowarzyszenie Polska Wódka, Stowarzyszenie Polski Ziemiak z siedzibą w Jadwisinie, Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”, Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw ‘CUIAVIA’, Stowarzyszenie Producentów Pomidorów i Ogórków pod Osłonami, Stowarzyszenie Producentów Skrobi Ziemniaczanej, Stowarzyszenie Producentów Trzody Chlewnej „Podlasie”, Stowarzyszenie Producentów

Ziemniaka Skrobiowego przy PPZ Trzemeszno Sp. z o. o., Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków Skrobiowych przy PPZ S. A. w Niechlowie, Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”, Stowarzyszenie Regionalnych Browarów Polskich, Stowarzyszenie Rolnictwa Ekologicznego „BioPolonia”, Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP, Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych, Unię Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego, Unię Warzywno – Ziemniaczaną, Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Ekologicznej „Eko Pol Smak”, Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S. A., Zrzeszenie Plantatorów i Producentów Ziemniaków w Luboniu, Zrzeszenie Producentów Ziemniaka w Pile, Zrzeszenie Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego im. Jana Pawła II, Związek Podhalan w Polsce, Związek Podhalan Zakopane, Związek Polskich Plantatorów Chmielu, Związek Polskich Przetwórców Mleka, Związek Polskie Mięso, Związek Pracodawców Business Centre Club, Związek Pracodawców Polska Rada Winiarstwa, Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy, Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce – Browary Polskie, Związek Pracodawców, Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich, Związek Rzemiosła Polskiego, Związek Sadowników Polskich, Związek Sadowników RP, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych „EKOROLNIK”, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiło Stowarzyszenie Unia Warzywno-Ziemniaczana.

1) W zakresie zmian w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, Unia Warzywno-Ziemniaczana, dalej „Stowarzyszenie”, zaproponowała uwzględnienie w art. 7 ww. ustawy zapisu, że jednym z wymogów oznakowania artykułów rolno-spożywczych jest wskazanie kraju pochodzenia.

Uwaga ta nie została uwzględniona, gdyż istnieje inne rozwiązanie w powyższym zakresie. Przepisy ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sformułowane są w sposób ogólny, gdyż zależnie od rodzaju artykułu rolno-spożywczego różne są informacje wymagane innymi przepisami, mogą one dotyczyć np. podawania kraju

pochodzenia, ale też podawania wykazu składników, wskazywania zawartości GMO, okresu trwałości itd. Wskazanie w ustawie jednego z wyróżników, tj. kraju pochodzenia pociągałoby konieczność wymienia również innych wyróżników, a jednocześnie w przypadku, gdy byłaby potrzeba określenia następnych wymagań napotkałoby to na konieczność zmiany ustawy i długotrwałego procesu legislacyjnego. Dlatego też ww. ustawa określa ramowo zakres wymagań odnoszących się do oznakowania, a poszczególne przepisy wskazują szczegółowo informacje, które różne grupy produktów muszą zawierać w oznakowaniu. Każdy podmiot działający na rynku spożywczym obowiązany jest do przestrzegania tych przepisów.

Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej obowiązkowe podawanie kraju pochodzenia wymagane jest oprócz świeżych owoców i warzyw (z wyłączeniem m.in. ziemniaków i bananów) dla następujących środków spożywczych:

- wołowiny i cielęciny;
- ryb i owoców morza;
- miodu;
- wina (kraj, w którym wyprodukowane są winogrona);
- oliwy z oliwek;
- jaj;
- drobiu importowanego spoza UE;
- świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa pakowanego ze świń, kóz, owiec i drobiu (kaczki, gęsi, kury, indyki);

W krajowych przepisach określono dodatkowo obowiązek podawania kraju pochodzenia dla sprzedawanego „na wagę” świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa pakowanego ze świń, kóz, owiec i drobiu, a obecnie trwają prace legislacyjne nad zmianą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych zmierzające do wprowadzenia obowiązku podawania do wiadomości konsumentów informacji nt. kraju pochodzenia ziemniaków.

2) W zakresie zmian w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, Unia Warzywno-Ziemniaczana zgłosiła uwagę, że wprowadzenie w art. 108 tej ustawy dotkliwych kar pieniężnych, nakładanych na przedsiębiorców prowadzących obrót w związku z brakiem dokumentacji lub oznakowania w przypadkach wyprowadzania z terytorium RP do innych

państw członkowskich lub przemieszczania na terytorium RP produktów roślinnych, w tym ziemniaków - to nadgorliwość urzędnicza.

Uwaga została uwzględniona. Zakres obszaru regulacji projektowanej ustawy został ograniczony do zwiększenia sankcji karnych za nieprawidłowości w oznakowaniu towarów w obrocie na obszarze Polski. Do przedstawicieli Unii Warzywno-Ziemniaczanej zostały dodatkowo przekazane na piśmie poniższe, obszerne wyjaśnienia, tłumaczące, dlaczego kary w tym zakresie muszą być tak dotkliwe.

Intencją proponowanych zapisów, dotyczących sankcji karnych za wywóz do innych państw członkowskich Unii Europejskiej towarów niespełniających wymagań odnośnie ich zaopatrzenia w wymagane prawem dokumenty lub oznakowania, jest przeciwdziałanie naruszeniom prawa, które mogą skutkować ograniczeniem dostępu dla polskich towarów rolno-spożywczych do rynków państw członkowskich oraz które psują wizerunek polskiej żywności na rynku międzynarodowym.

Obecnie omawiane regulacje odnoszą się do wysyłki do innych państw członkowskich bulw ziemniaka. Proponowane rozwiązania mają zatem chronić działających zgodnie z prawem producentów i przedsiębiorców przed skutkami celowego łamania prawa przez nieliczne podmioty zajmujące się dystrybucją towarów rolno-spożywczych. Celem proponowanych rozwiązań jest bowiem zapewnienie trwałej i silnej obecności polskich towarów na rynkach zarówno państw członkowskich, jak i państw trzecich.

Podstawową barierą ograniczającą swobodną wysyłkę bulw ziemniaka z Polski do pozostałych państw członkowskich jest nadal powszechne występowanie na terenie kraju bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Cms), sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka.

Mimo iż w ostatnich latach udało się istotnie ograniczyć występowanie bakterii (w 2004 r. porażonych było około 23,6% partii ziemniaków towarowych, podczas gdy w ziemniakach ze zbioru 2015/2016 – 5,3% partii), nadal stwierdzana jest ona na terenie całego kraju. Poziom porażenia krajowych upraw ziemniaka przez tego patogena należy przy tym nadal do najwyższych w Unii Europejskiej (poziom porażenia ziemniaków towarowych w Unii Europejskiej z wyłączeniem Polski wynosi 0,93%).

Powoduje to, iż przy wywozie ziemniaków z Polski do pozostałych państw członkowskich obowiązują dodatkowe wymagania fitosanitarne.

Niestety, PIORiN wciąż otrzymuje zgłoszenia z innych państw członkowskich o przechwyceniach transportów ziemniaków pochodzących z Polski bez wymaganych dokumentów. Zjawisko to jest niezwykle niepokojące, ponieważ Komisja Europejska wskazała wyraźnie, iż oczekuje od Polski skutecznych działań ograniczających wywóz bulw ziemniaka z naruszeniem prawa, w tym zintensyfikowania kontroli wywożonych z Polski bulw ziemniaka prowadzonych na drogach.

Opisana sytuacja nie tylko uniemożliwia podjęcie dyskusji odnośnie wprowadzenia kolejnych ułatwień dotyczących wysyłki bulw ziemniaka z Polski, co jest celem resortu rolnictwa, ale grozi wprowadzeniem wobec Polski dodatkowych restrykcji. Skutki celowej, niezgodnej z prawem działalności pojedynczych podmiotów, odczuliby w takim przypadku wszyscy producenci i dystrybutorzy bulw ziemniaka, także ci działający zgodnie z literą prawa.

Proponowane regulacje nie mają zatem na celu ochrony interesów innych państw, lecz zapewnienie obecności polskiej żywności na rynkach innych państw członkowskich, czemu może grozić celowe i świadome łamanie prawa przez niektórych z dystrybutorów, również zagranicznych, wysyłających polskie ziemniaki za granicę.

3) W zakresie zmian w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, Unia Warzywno-Ziemniaczana zgłosiła uwagę, że biorąc pod uwagę skalę istniejących naruszeń w zakresie jakości handlowej owoców i warzyw, wprowadzenie projektowanych rozwiązań co do wymierzania sankcji karnych może być niewystarczające. W opinii ww. Stowarzyszenia, rozwiązanie dotyczące wymierzania kar pieniężnych, uwzględniające czynniki określone w projektowanym art. 40a ust. 8 oraz pozwalające na odstępianie od nałożenia kary w pewnych przypadkach, określonych w art. 40a ust. 10 projektu, pozwala na zbyt daleko idącą uznaniowość wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej. Zdaniem Stowarzyszenia może to prowadzić do braku realnego zagrożenia sankcją za dokonywanie naruszeń lub kalkulowanie przez nieuczciwe podmioty ryzyka nieuczciwej działalności. W opinii Stowarzyszenia kara powinna być na poziomie pozbawiającym handlowca dopuszczającego się nieuczciwych praktyk, tj. wprowadzania do obrotu owoców i warzyw nieodpowiadających wymaganiom jakościowym, dotychczas uzyskanych przez niego korzyści finansowych. Kara pieniężna na minimalnym poziomie 500 zł, w opinii stowarzyszenia nie zapewni polityki odstraszenia nieuczciwych podmiotów przed kontynuowaniem działań niezgodnych z przepisami.

Odnosząc się do uwag Unii Warzywno-Ziemniaczanej w zakresie proponowanych kar pieniężnych, należy zauważyć, że projektowane przepisy są wzorowane na przepisach ustanawiających zasady nakładania kar pieniężnych zawartych w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w oparciu o które inspektorzy obu inspekcji, tj. Inspekcji Handlowej i Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, wymierzają kary pieniężne za naruszenia, począwszy od 2008 r. Przepisy tej ustawy nie dotyczą jakości handlowej owoców i warzyw w zakresie uregulowanym w przepisach Unii Europejskiej, dlatego również przepisy o karach w niej określone nie mają zastosowania do naruszeń popełnianych w tym obszarze. Doświadczenia organów obu ww. inspekcji w zakresie wymierzania kar wskazują, że biorąc pod uwagę ogólne zasady nakładania kar, które muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, projektowane kary będą wystarczająco odstraszające, a obawy dotyczące zbyt daleko idącej uznaniowości przy wymierzaniu kar i odstępowaniu od ich nałożenia są nieuzasadnione. Inspektorzy obu inspekcji ustalając wysokość kary pieniężnej biorą pod uwagę określone w ww. przepisach przesłanki, takie jak stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu kontrolowanego oraz wartość kontrolowanych artykułów. Biorą również pod uwagę wielkość kontrolowanego handlowca, na podstawie wielkości jego obrotów i przychodu. Przesłanki te dostarczają informacji w zakresie powodów, dla których podjęto określoną decyzję o wysokości kary. Należy zwrócić uwagę, że organy administracji publicznej są zobowiązane przestrzegać zasad postępowania administracyjnego, określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.). Organ wydający decyzję w sprawie kary musi przedstawić w niej uzasadnienie w odniesieniu do każdej z wymienionych w przepisach przesłanek. W związku z tym, że w niniejszym projekcie nie przewidziano wzięcia pod uwagę wielkości obrotów i przychodu dokonującego naruszenie, w celu ujednoczenia zasad stosowanych przy wymierzaniu kar należy uwzględnić te czynniki w dodanym art. 40a ust. 8. W opinii obu inspekcji podniesienie najniższej kary nie jest zasadne, właśnie z uwagi na zróżnicowanie wielkości handlowców prowadzących obrót świeżymi owocami i warzywami. Dla producenta lub drobnego detalisty kara 500 zł może być bardziej dotkliwa niż np. kara 10.000 zł dla dużego importera czy sieci handlowej. Zwiększenie najniższej kary mogłoby być krzywdzące dla niedużych handlowców, wprowadzających do obrotu małe partie towaru.

Ponadto, odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej nie jest obowiązkiem organu tylko możliwością, z której może skorzystać w wyjątkowych sytuacjach, tzn. gdy są spełnione

warunki odstąpienia. Zdaniem obu inspekcji taką możliwość należy zachować w projektowanych przepisach, gdyż w niektórych sprawach wymierzenie kary nawet w minimalnej kwocie naruszyłoby zasadę proporcjonalności.

4) Unia Warzywno-Ziemniaczana wyraziła opinię, że jedynym skutecznym rozwiązaniem zapewniającym możliwość eliminowania praktyk nielegalnego wprowadzania na rynek krajowy artykułów z innych państw członkowskich UE lub spoza UE, może się okazać wprowadzenie systemu rejestracji i kontroli przepływu towarów na zasadzie zbliżonej do obowiązującego na Węgrzech systemu EKAER. W konkluzji Stowarzyszenie poddało pod rozagę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi kontynuowanie prac w zakresie usprawniania mechanizmów kontrolnych.

Uwaga nie została uwzględniona. Wprowadzenie takiego rozwiązania do niniejszego projektu ustawy nie jest możliwe na aktualnym etapie procedowania projektu. Wprowadzenie takiego rozwiązania wymagałoby zaangażowania w prace wielu resortów, przede wszystkim ministerstw odpowiedzialnych za transport, gospodarkę i administrację, oraz wiązałoby się z koniecznością przeprowadzenia dodatkowych, czasochłonnych konsultacji, co spowodowałoby znaczne opóźnienie wejścia w życie procedowanej ustawy, a priorytetem tego projektu jest jak najszybsze wprowadzenie skutecznych sankcji za naruszenia oznakowania warzyw i owoców.

Krajowy Związek rewizyjny Rolniczych Spółdzielni produkcyjnych poinformował, że nie zgłasza uwag.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt ustawy nie podlegał zasięgnięciu opinii, dokonaniu konsultacji oraz uzgodnieniu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informacją o ich braku:

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania w trakcie trwania prac

legislacyjnych zainteresowania w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 2017 r. poz. 248). Nie otrzymano zgłoszenia zainteresowania pracami nad niniejszym projektem.

Warszawa, dnia 17 lipca 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.823.2018/4/BP

dot.: RM-10-111-18 z 17.07.2018 r.

Pan
Jacek Sasin
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań kontrolnych w zakresie niektórych rynków rolnych, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi